

SEJA DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA SO PTUJ

Bomo dosegli zastavljene cilje?

Doseženi gospodarski rezultati tega ne ugotavljajo, so ugotovili delegati družbeno političnega zbora ptujske občinske skupščine, ki so se sestali v ponedeljek. Razpravljali so o političnem poslovanju v občini, predsednik izvršnega sveta Martin Berden pa jih je seznanil tudi s podatki o gospodarstvu v poletnih mesecih.

Resolucija za leto 1981 na primer predvideva 6-odstotno industrijsko rast proizvodnje, ta pa je šele v osmih mesecih dosegla rast, enako lanski v tem času. V avgustu je z negativno rastjo proizvodnje poslovalo 14 organizacij združenega dela od enaintridesetih, katerih delo izvršni svet redno spremlja, pet OZD je na lanski ravni, le dvanajst OZD je presežilo doseženo raven lanskega osemmesečnega

obdobja. Slabše rezultate kot v juniju letos še vedno dosega devet OZD.

Tudi izvozna gibanja niso ugodna in niti približno enaka planiranim. V primerjavi z lanskimi osmimi meseci je izvoz v tem letu še za 9,7 odstotka manjši. Zaostajanje povzročata predvsem TGA Boris Kidrič in Hiko Olga Meglič, medtem ko drugi pomembnejši izvozniki dosegajo večji izvoz kot v enakem lanskem obdobju. Delegati so opozorili tudi na povečan izvoz, ki je bil v prvem polletju skoraj enkrat višji kot pred letom, v osmih mesecih pa je v primerjavi z lanskim enakim obdobjem kar za 55,6 odstotka višji. Ker tako pospešenemu izvozu ne sledi povečan izvoz, pokriva občinsko gospodarstvo z izvozom le 20 odstotkov uvoznih potreb. Organizacije združenega dela sicer v tem polletju pričaku-

jejo boljše rezultate, vendar je vprašanje, koliko je moč nadoknaditi zamujeno.

Delegati družbeno političnega zbora so soglasno sprejeli sklepe in stališča izvršnega sveta skupščine občine, obenem pa poudarili, da je potrebno na vseh ravneh zaostriti osebno in kolektivno odgovornost vsakega posameznika, ki lahko prispeva svoj delež k izboljšanju gospodarske situacije. Delegati v svoji razpravi niso opozorili na prizadevanja družbe kot celote, temveč so se — kot že tolikokrat doslej — omejili v razpravah na težave, ki so v posameznih delovnih okoljih. Delegacija občinskega sveta zveze sindikatov pa je opozorila, da imamo dovolj dobrih sklepov in stališč, le akcija jim ne sledi.

N. Dobljekar



Nosači se potijo pod težo sladkega grozdja

Foto: M. Memoni



Strokovnjaki ocenjujejo kvaliteto grozdja

Foto: Ozmec

„Spet trte obrodile...“

Že stoletja je vinska trta, trgavec, mošt in vino sestavina življenja skorajda slehernega Slovenca, še posebej velja to za naše kraje, saj se ponašamo z vinorodnimi Halozami in Slovenskimi goricami. Zato je tudi okrog trgatev in kvalitete ter količine grozdja vsako leto vedanih precej besed in prelitega precej črnila.

Letos smo s trgatvijo zavlačevali do oktobra, doseči smo hoteli čim višjo stopnjo sladkorja v grozdju, saj nam je bilo vreme

naklonjeno. Z uradnim začetkom trgatev se je žal pričelo tudi slabo vreme, gnitje grozdja in nestrpnost vinogradnikov. Ni slučaj, da je bilo minuli vikend zaradi lepega vremena živahno skorajda v vseh vinogradih. To je bilo očitno tudi v Ptujju in na drugih odkupnih mestih grozdja, kjer so stale dolge vrste kmečkih vozov, naloženih z grozdem. Ptujski predelovalni center je delal takorekoč dan in noč, v prvih treh dneh prevzema grozdja so ga dnevno predelali po 25 vagonov. Čeprav je letos pridelek nekoliko manjši, so v ptujskem predelovalnem centru mnenja, da bodo predelali več grozdja kot leto poprej. Stopnja sladkorja je primerna, kvaliteta tudi. Martin bo imel dovolj dela — iz dobrega mošta bo naredil dobro vino!

JB

Borci NOV občine Ormož

Jutri, 9. oktobra se bo sestel občinski odbor ZZZB NOV Ormož in obravnaval aktualne naloge v zvezi z izvajanjem gospodarske stabilizacije, priprave na volitve v letu 1982 s poudarkom na evidentiranju možnih kandidatov za družbenopolitični zbor in druge aktualne naloge organizacije ZZZB NOV v zvezi z izvajanjem socialne politike v občini.

- u

JUBILEJNI VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI

PO POTEH SPOMINOV

Ko bo 11. oktobra zvečer krenil na pot jubilejni vlak bratstva in enotnosti (letos namreč slavimo 20-letnico vlaka) bodo znova oživi spomini, ki jih ni prekril čas in spomini, ki še bolj utrjujejo nezdružljive verige bratstva in enotnosti; to največjo pridobitev NOB, ki jo moramo čuvati kot zenico očesa.

V dveh kompozicijah vlakov, ki ju bodo vlekle lokomotive Titovega plavega vlaka, bo čez 1400 nekdanjih izseljencev in njihovih ožjih družinskih članov. Iz ptujske občine bo z vlakom potovalo blizu 50 nekdanjih izseljencev in iz ormoške okrog 37. Udeleženci vlaka bodo obiskali prek 40 srbskih občin; domujejo pa v 30 slovenskih mestih.

Jubilejni vlak vozi tudi v jubilejnem 40. letu izseljeništa. Njegova pot je različno dolga, vendar prežeta z novimi bogastvi in ni obremenjena s potjo v neznanost.

Preden bosta kompoziciji vlaka nadaljevali pot, bosta za nekaj časa postali v Beogradu — na postaji Topčider, od koder bodo udeleženci vlaka odšli v hišo cvetja, kjer se bodo poklonili največjemu velikanu naše revolucije in človeku, ki je vseskozi podpiral take in podobne kompozicije povezanosti med narodi in narodnostmi Jugoslavije; zato upravičeno rečemo, da je vlak bratstva in enotnosti Titova kompozicija.

MG

ZAČELE PRIPRAVE NA REFERENDUM

Za gradnjo šolskega prostora

Predsedstvo občinske konference SZDL Ptuj je lansko leto imenovalo odbor za izvedbo referenduma za šolski prostor. Ker še ni bilo vse določeno glede usmerjenega izobraževanja, zlasti še nismo vedeli, katere usmeritve bomo v Ptujju dokončno imeli, tudi ni bilo mogoče izdelati načrta nadaljnjih faz gradnje za kompletiranje Centra srednjega usmerjenega izobraževanja v Ptujju.

Sedaj so stvari več ali manj dorečene, zato je odbor pod predsedstvom Stanka Lepeja pospešil aktivnosti na tem področju in tudi pripravil program priprav na referendum za podaljšanje občinskega samoprispevka za izgradnjo šolskega prostora v občini Ptuj. Program izhaja iz nalog, ki smo si jih zapisali v planskih dokumentih za srednjeročno obdobje do leta 1985.

O programu je razpravljalo in ga v celoti potrdilo predsedstvo občinske konference SZDL Ptuj. V razpravi so člani predsedstva ugotovljali, da je glede na večje usmeritve v proizvodne poklice nastala tudi nujna potreba po prednostni gradnji specializiranih učilnic za praktični pouk pri CSU. To pa v srednjeročnem planu ni zapisano, zato je treba iti v postopek za ustrezno spremembo in dopolnitev planskih dokumentov, vendar material-

no ne smemo širiti programa, temveč je treba ostati v okvirih valoriziranega planskega globala.

Predsedstvo OK SZDL je bilo tudi enotno v stališču, da lahko gradimo po fazah in to v mejah sredstev iz samoprispevka občanov in sredstev, ki jih bodo združevali delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela. To je tudi v skladu z našim težavnim gospodarskim položajem in s stabilizacijskimi prizadevanji. Prav zato je nujno iti v intenzivno politično akcijo za podaljšanje sedanega občinskega samoprispevka za zgraditev šolskega prostora v občini Ptuj.

Na seji je bilo tudi sklenjeno, da je o vsem tem treba podrobneje obvestiti občane, jih seznaniti z uporabo sredstev iz samoprispevka v obdobju 1977-1981, s programom nadaljnje gradnje in z nujno potrebo te gradnje. Vsa ta sporočila bodo objavljena v posebni številki Tednika, ki bo izšla prihodnji teden skupno z redno številko, dobilo pa jo bo vsako gospodinjstvo v ptujski občini. Po tem bo tudi lažja družbenopolitična aktivnost med občani, da se bodo zavestno odločili za podaljšanje samoprispevka za gradnjo šolskega prostora za nadaljnjih 5 let.

FF

IZ VSEBINE

- Kako premagati težave (stran 2)
- Naloge subjektivnih sil v KS (stran 4)
- S kmetijskimi stroji ravnajmo previdno (stran 5)
- Dela ne manjka (stran 6)
- V Ptujju kros Dela (stran 9)

ORMOŽ

Zadovoljivi izvozni rezultati

V ormoški občini so že pripravili informacijo o doseganju oziroma uresničevanju zunanje-trgovinske menjave organizacij združenega dela. V občini je 14 organizacij, ki se ukvarjajo z zunanje-trgovinsko menjavo. Le-te so v prvih osmih mesecih letos dosegle 65,4 odstotka planskega izvoza; medtem ko je uvoz 43,1 odstotka plana. Pri tem je izvoz za 257,6 odstotka večji od uvoza.

Največji delež v izvozu je na področju gospodarstva ustvarila industrija in sicer 65,2 odstotka. Največ je izvozila DROGA TOZD Gosad Središče ob Dravi, ki je izvozila za 50.443.000 dinarjev, kar je 38,5 odstotka celotnega izvoza ormoške občine. Drugi največji izvoznik je TJK tovarna Optyl. Kmetijstvo je pri izvozu udeleženo s 23,4 odstotka, od tega TOZD Kmetijstvu pripada 17.543 dinarjev izvoza oziroma 57,1 odstotka celotnega izvoza v kmetijstvu. Trgovinska dejavnost dosega 14.559.000 dinarjev izvoza; z njim pa se ukvarjata odkupni postaji Emone in Slovenija-sadje. Z največjim odstotkom (70,4) je v trgovinski dejavnosti zastopano Slovenijasadje — odkupna postaja Trgovišče.

Razdelitev asortimenta blaga za izvoz kaže, da gre za blago sezonskega značaja, saj je kmetijskih pridelkov in gozdnih sadežev v izvozu kar za 72,9 odstotka, izraženo glede na vrednost. V izvoz pa gredo živina, hmelj, vino, PEZZ figure, okvirji in očala, blagajne, žagan les, oblovin, gozdni sadeži, zelišča, športna konfekcija in podobno. V glavnem izvažajo v zahodne države. Izvoz v socialistične države je dosegel 7.099.000 dinarjev. Večina izvoza gre prek posrednikov, neposredni izvozniki v občini pa so Droga TOZD Gosad Središče ob Dravi in Slovin TOZD Gostinostvo.

V obdobju prvih osmih mesecev letos je gospodarstvo ormoške občine doseglo 43,1 odstotka celotnega planiranega uvoza. Največji delež odpade na kmetijstvo in sicer 86,2, to je rezultat glede na plan izražen vrednostno v resoluciji. Kmetijstvo pa sicer zajema 40 odstotkov celotnega uvoza, z ostalimi 60 odstotki pa je udeležena industrija. Ormoške organizacije združenega dela uvažajo predvsem repromaterial in sicer pločevino, sojine tropine, ribjo moko, šampione, nekaj pa je tudi opreme in kmetijske mehanizacije. Uvažajo predvsem iz zahodnih držav.

Glede na dosežene izvozne in uvozne rezultate, je sklepati, da bo ormoški plan dosežen. Pričakovati je celo določene spremembe, nekateri celo računajo na 10 do 15 odstotno povečanje izvoza.

MG

PRESEDSTVO OK SZDL PTUJ

Vsak je polno odgovoren kjer dela in živi

Člani predsedstva občinske konference SZDL Ptuj so na seji prejšnji četrtek — po tem, ko so se seznanili z gospodarskimi gibanji v občini in s sklepi občinskega izvršnega sveta — kritično obravnavali stanje na področju gospodarstva v občini. Navajali so tudi vrsto konkretnih primerov in dejstev, ki pa so več ali manj že splošno znana, pomembnejše je kaj podvzeti, da se stanje odpravi. Poudarjeno je tudi bilo, da vse preveč govorimo o slabostih in o negativnih primerih, o uspehih, ki so jih dosegli v posameznih organizacijah združenega dela pa navadno molčimo.

Po obširni razpravi je bilo predsedstvo enotno v ugotovitvi, da je treba povsod dosledno zaostriti odgovornost in tudi konkretno opredeliti, kdo je komu odgovoren. Pri izpolnjevanju nalog na področju gospodarske, družbene in politične dejavnosti mora biti vsak polno odgovoren tam, kjer dela in živi. Vodilni in strokovni delavci v delovnih organizacijah in skupnostih morajo zaostriti odgovornost v kolektivih, sami pa so neposredno odgovorni občinskemu izvršnemu svetu, ki pa je za svoje delo odgovoren občinski in širši družbeni skupnosti.

V prizadevanjih za uresničitev nalog na področju gospodarstva so družbeno-politične organizacije, s tem pa tudi sredstva obveščanja, dolžne ustvarjati pozitivno vzdušje in dajati podporo ukrepom in prizadevanjem za doseg tega cilja. Dolžnost vseh družbenih delavcev in nosilcev družbenih funkcij pa je delo neposredno med ljudmi, med delavci v organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih.

FF

Kombinatova jabolka gredo v izvoz

Letos je na zahodnem tržišču veliko povpraševanje po jugoslovanskih jabolkih, delno tudi zaradi izredno slabe letine. Tako je kmetijski kombinat plasiral na zahodni trg, v Avstrijo in ZR Nemčijo 300 ton jabolok, od tega 100 ton prvokvalitetnih jabolok in 200 ton jabolok za industrijsko predelavo.

MG



Obiranci so imeli te dni veliko dela

foto: Ciani

V IMP — TOZD ELEKTROKOVINAR PTUJ

Sprejeli rebalans plana izvoza

V tej ptujski temeljni organizaciji je zaposlenih blizu 350 delavcev. Glavni predmet poslovanja je proizvodnja različnih posod (razni rezervoarji, hidroforji, posode za bojlerje, posode pod pritiskom, v zadnjem času tudi že posode za kemično pripravo vode in naprave za čiščenje odpadnih voda); registrirani pa so tudi za montažna dela, na katerih je zaposlenih blizu 220 delavcev. V proizvodnji pa je že nekaj časa tudi nov artikel — ločevalnik, gre za izdelek, ki služi ekološkim potrebam. Ločevalnik je edini tovrstni proizvod v Jugoslaviji in je produkt lastne razvojne službe, ki je združena na nivoju delovne organizacije.

Temeljna organizacija je eden od ptujskih izvoznikov, ki v prvem polletju znatno odstopa od sprejetega programa izvoza za leto 1981. Iz plana je razvidno naj bi skupni izvoz (blagovni in investicijski dosegel 8,58 milijonov dinarjev). Rezultati polletja pa kažejo le 4 odstotno realizacijo. Kot je povedal v. d. direktorja TOZD Vlado Klobočar, so bili zato prisiljeni sprejeti rebalans plana izvoza, po katerem bo blagovni izvoz od predvidenih 1,8 milijona dinarjev, realiziran le v višini 500 tisoč dinarjev. Doslej je plan izvoza dosegel 380 tisoč dinarjev. Da so svoj izvoz v tej temeljni organizaciji preambiciozno načrtovali, dokazujejo doseženi rezultati. V tem obdobju pa so močno angažirali vse sile, da bi nekako popravili rezultate in se že dogovarjajo s firmo CROBATH v Avstriji za izdelavo artiklov po naročilu v skupni vrednosti 3,5 milijona dinarjev. Precej pa so zasedeni pri investicijskih delih v tujini in sicer v Iraku, kjer je trenutno 13 delavcev, v kratkem se jim bosta pridružila še dva in v DR Nemčiji, kjer delajo skupno z mariborsko Montažo. Slednja dela so že zaključili in predvidevajo, da bodo za opravljeno delo dobili 300 tisoč dinarjev. Na podobnih delih pa bodo zaslužili še dodatne 3 milijone dinarjev, vendar tu ne gre za blagovni izvoz, saj dobijo za opravljeno delo plačilo v dinarjih.

MG

ORMOŽ

Zdravstvu primanjkuje blizu 11 milijonov dinarjev

V preteklem tednu so zasedali zbori občinske skupščine v Ormožu in ob tej priložnosti razpravljali tudi o težavnem položaju zdravstvene skupnosti, kateri po podatkih ob polletju primanjkuje blizu 11 milijonov dinarjev. Razprava v delegatski skupščini je bila namenjena predvsem zagotovitvi spremembe višine solidarnostnih sredstev, to je regijske in republiške solidarnosti. Potrebna sredstva za zdravstveno skupnost se niso določala na podlagi resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Ormož in planskih izhodišč v občini za leto 1981, temveč se je ob določanju sredstev uporabil republiški deflacijski količnik. Prav tako pri dogovarjanju sredstev niso bile upoštewane obveznosti zdravstvenih delovnih organizacij do združevanja za posebne izobraževalne in raziskovalne skupnosti. Ta obveza je za zdravstveno skupnost v Ormožu znašala blizu 1,35 milijona dinarjev, ki jih je le-ta zdravstvenim delovnim organizacijam, s katerimi sklepa sporazume, tudi morala priznati.

Druga postavka manjkajočih sredstev se nanaša za izpad dohodkov in sicer znaša okrog 4,8 milijona dinarjev (gre za razliko med planiranimi in dejansko doseženimi dohodki); tretja je največja in znaša kar 5 milijonov dinarjev; ta sredstva so v bistvu porast stroškov nad planiranimi.

K negativnemu finančnemu rezultatu je prispevala tudi izpadla participacija. Zato so zbori razpravljali tudi o predlogu za morebitno zvišanje participacije, vendar z njim niso soglašali. Takšno stanje narekuje ustrezno rešitev, saj ni mogoče pričakovati, da bi se zmanjšale že zagotovljene pravice iz neposrednega zdravstvenega varstva. Za te namene je bilo v finančnem načrtu skupnosti za leto 1981 zagotovljenih le za 12,35 odstotka več sredstev, ker jih več ni bilo na voljo. Pregled strukture izdatkov zdravstvenega varstva kaže, da je porasla udeležba stroškov vseh oblik zdravstvenega varstva, razen za zobno nego in protetiko in podobno. Skupno neposredno zdravstveno varstvo presega za 8,89 odstotka; glede na to, da bodo zdravstvene delovne organizacije v drugi polovici poslovala po 30 odstotkov višjih cenah kot v prvih mesecih leta, je pričakovati, znatno višje prekoračitve stroškov neposrednega zdravstvenega varstva. Tudi izdatki za zdravljenje izven regije so ob polletju preseženi za 9,75 odstotkov; do konca leta pa se bodo še povečali.

Ob polletju so načrtovana sredstva presešla tudi vse denarne datjave. V strukturi skupnih izdatkov je porasla udeležba izgubljenih dni zaradi boleznih, izolacije in spremstva, medtem ko so se znižali izostanki zaradi nesreče pri delu in nege obolelih družinskih članov.

MG

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE PTUJ

Zaposlitev za nezaposlene

Ceprav le začasna, pa vendar je! Ker je bilo lani izrečenih precej kritik, ki so morali delavci iz tovarn na polja, da so pomagali pri spravilu poljskih pridelkov, je skupnost za zaposlovanje letos le povabila nezaposlene delavce na pogovor o možnosti začasne zaposlitve. S kmetijskim kombinatom so se dogovorili, da bodo ti delavci pomagali pri trganju grozdja v Podlehniku in Zavrču, v Staršah pa bodo pomagali puliti rdečo peso.

Prejšnji petek so povabili na skupnost 110 nezaposlenih delavcev, ki prejemale denarno pomoč, nadomestilo ali pa so le prijavljeni kot iskanci zaposlitve. Seveda je treba takoj pripomniti, da je bilo med povabljenimi večina takih, ki imajo izobrazbo za določeni poklic in je njihova začasna zaposlitev pri omejeni delovni organizaciji resnično le izhod v sili. In sicer v tem smislu, da nekoliko

razbremenijo že tako skromen fond sredstev za denarno pomoč in priskočijo na pomoč v času, ko bijejo kmetijski bitko s časom in vremenom. Od vabljenih se je pogovora udeležilo 60 nezaposlenih, 30 pa jih je sprejelo ponujeno začasno zaposlitev. Za opravljeno delo bodo prejeli mesečni osebni dohodek in vse iz delovnega razmerja izhajajoče pravice. Poleg tega pa bodo imeli vsi tisti, ki so delo sprejeli, prednost pri nadaljnji zaposlitvi.

Akcija, ki je res vredna posnemanja, pa je imela manjši odziv, kot je bilo pričakovati. Najbrž je med iskanci zaposlitve močno zakoreninjeno mnenje: zakaj bi delal, če dobivam denarno pomoč za čas, ko čakam na ustrezno zaposlitev. Dodati velja, da so se za začasno zaposlitev odločili predvsem starejši občani, med mlajšimi je bilo le nekaj takih, ki so ponujeno možnost sprejeli.

TGA KIDRIČEVO

Kako premagati težave?

V naših obiskih po delovnih kolektivih smo se tokrat ustavili v TGA Kidričevo. K razgovoru smo povabili glavnega direktorja Franjo Gnišeka. Uvodoma so nas zanimali predvsem rezultati gospodarjenja v letošnjem tričetrtletju, o čemer je dejal:

„Zaenkrat lahko govorim le o rezultatih poslovanja v prvem polletju, ker za tričetrtletje še nimamo povsem jasne predstave. Ne bi pa želel improvizirati. V prvem polletju lahko rečem, da smo poslovali še zadovoljivo, čeprav se kazalci v primerjavi s prvim četrtletjem kažejo že z nekaterimi negativnimi trendi, zlasti, kar se tiče doseganja dohodka in čistega dohodka. Če bi iskali vzroke za to, potem moram povedati, da odnosi v spreminjanju cen surovin in reprovromateriala, ki ga vgrajujemo v našo proizvodnjo, v primerjavi s tistimi, kar je pomenila spremembo cen naših proizvodov, niso bili taki, da bi načrtovane rezultate z letnim planom v celoti dosegli.“

Ali ste pokrili vaše obveznosti do izvoza v tem obdobju?

„Najprej moram razjasniti predstavo o obveznostih TGA do izvoza, ki je morda v širši javnosti zmotna. TGA ni usmerjena v neposredni izvoz, iz enostavnega razloga, ker je na naši stopnji dodelatnosti aluminija to manj koristno, kot mora to biti, kadar gredo v izvoz proizvodi višje stopnje predelave in finalni proizvodi.“

V sodelovanju z vsemi predelovalci aluminija, ki so vezani na našo proizvodnjo primarnega aluminija in zlitin, je dogovorjena taka politika, da naj se aluminij in zlitine, proizvedene v TGA ne izvažajo, ampak se posredujejo predelavi. Pri tem mislim na predelavo v okviru SOZD Unial v kateri je predelovalec Impol, pa tudi na vse ostale predelovalce aluminijevih zlitin iz naše tovarne. Gre torej za

izvoz tistih, ki aluminij obdelujejo in dodeljujejo.

Tako je bila že v lanskim in še bolj v letošnji poslovni politiki jasna in dogovorjena usmeritev, da se izvoz realizira prek predelovalcev in da ima potem TGA dejansko pravico iz tega izvoza. Tako se pojavlja kot izvoznik v posredni obliki in ima tudi pravico do pretoka deviz, in njihovo koriščenje je namenjeno tistemu delu uvoza brez katerega ni možno proizvajati aluminija.“

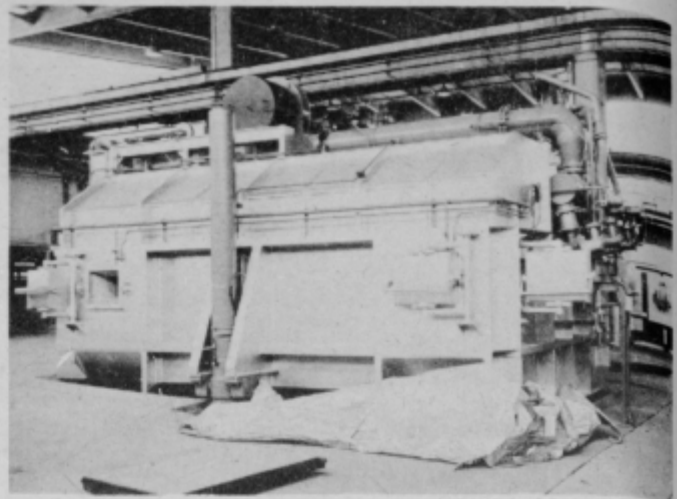
Ali se tako pokriva raven vsa uvoza s posrednim izvozom?

„Za leto 1981 je bila pripravljena vsklajena bilanca uvoza in izvoza. To pomeni, da je skozi bilanco, ki je pomenila obveznost za naše predelovalce, bilo zagotovljeno pokrivanje tistega nujnega izvoza brez katerega ni mogoče proizvajati, se pravi niti ne zagotavljati enostavne, še manj pa razširjene repro-



Franjo Gnišek, glavni direktor TGA Kidričevo

dukcije. Moram pa dodati, da so se zadeve v letošnjem letu zaostri- le. Glede na nerealiziran izvoz smo



Ena od peči v novi livarni, ki je že v pogonu

morali omejiti uvoz na tisto najnujnejše kar nam trenutno še zagotavlja proizvodnjo, vendar pa ne zagotavlja potrebnih nujnih zalog, ki bi nam lahko zagotovile kontinuiteto proizvodnje.

Kljub vsemu pa tudi korigirana izvozno-uvozna bilanca ni uresničena. Moram povedati, da obveznosti tistih, ki v predelavi realizirajo izvoz s svojimi proizvodi, niso bile izpolnjene. Mislim na obveznosti do nas, oskrbovalcev s primarnim aluminijem in zlitinami. Tu nastaja in se zaostroje problem, ki je trenutno resnično kritičen.“

Prav gotovo nastajajo težave z oskrbo s surovinami in reprovromateriali, kako jih rešujete?

„Pravzaprav je največji problem vezan konkretno na izvozno-uvožno bilanco. Trenutno je stanje tako, da najnujnejših uvozov reprovromaterialov in ostalih surovin nismo v stanju fizično realizirati. Iz tega razloga se lotevamo ukrepov, ki bodo žal prizadeli nadaljnjo predelavo. Mislim, da je nastopil trenutek, ko bo potrebno, kljub naši želji in absolutni dogovorjenosti, da se to ne bi zgodilo, vendarle izvoz primarnega aluminija realizirati. Za nujni fizični uvoz in pravico do uvoza enostavno moramo nadoknaditi izpad deviznega priliva, torej realiziranega izvoza v tem aluminijevem kompleksu. Konkretno torej za potrebe TGA.“

Morda še nekaj besed o zaključni investiciji nove livarne. Hala je

bila zgrajena že v lanskem letu, strojna oprema je že zmontirana. Vemo tudi, da bi morala steči proizvodnja že koncem lanskega leta, pa do tega trenutka še ni prišlo. Zakaj ne?

„Res je, nova livarna bi morala biti kot investicija zaključena do konca leta 1980. Žal pa je nastopila zaostroitev pogojev gospodarjenja, ki so se odrazili na več področjih. Od omejevanja in možnosti pravočasnega uvoza opreme, do prekinitve v oskrbi z reprovromateriali, kar je seveda vplivalo na nepravočasno izvajanje del. Tako smo v situaciji, da po sedanjem planu pričnemo s poskusno proizvodnjo v novi livarni. Govorim se- daj le za linije proizvodnje širokega in ozkega aluminijevskega traku ter lite žice. Moram dodati, da so tri peči v novi livarni že v pogonu in da je možna in delno že tudi v teku proizvodnja na vertikalnem livnem stroju. Niso pa seveda v celoti pripravljene ostale linije. Za liniji lite žice in ozkega traku smo sicer že dobili soglasje, vendar zagot zaradi nekaterih težav, predvsem okvar in defektov, še ni vzpostavljen.“

Po programu bi naj sedaj stekel začetek poskusne proizvodnje širokega Al traku sredi meseca novembra. Poskusna proizvodnja rondenelic naj bi stekla koncem novembra, lite žice pa koncem decembra. Seveda vse skupaj le ob predpostavki, da se ob pripravi linij spet ne bo zatikalo.“

M. Ozme

SKLEPI IN STALIŠČA IS SO PTUJ

O uresničevanju nalog na področju gospodarstva

proizvoda v letu 1981 nižja od predvidevanj. To pa tudi pomeni manjše razvojne možnosti na drugih področjih, v infrastrukturi, stanovanjski gradnji, osebni in skupni porabi. Zato si je v prvi vrsti treba prizadevati za povečanje proizvodnje v skladu s plani, predvsem v tistih organizacijah združenega dela, ki zaostajajo za lanskoletnimi dosežki. Za izboljšanje oskrbe z reprodukcijskim materialom in s surovinami bo nujna večja usmeritev na domače vire. V ta namen se bodo morale organizacije združenega dela poveževati z dobavitelji na dolgoročnih dohodkovnih odnosih in si tako zagotoviti dolgoročno preskrbo z reprodukcijskim materialom.

Nosilci kmetijske proizvodnje morajo zagotoviti aktivnosti za izpolnitev plana setve pšenice in sladkorne pese v letu 1981/82 v obsegu 2.392 ha posejanih s pšenico in 1.212 ha posejanih s sladkorno peso v družbenem in zasebnem sektorju. Zato morajo kmetijske organizacije v okviru teh planov izdelati svoje programe aktivnosti za njihovo realizacijo. Izvršni svet predlaga samoupravni interesni skupnosti za pospeševanje kmetijstva v občini, da odobri predelovalcem pšenice, ki sklenejo pogodbo za ves pridelek regres za umetna gnojila in za kombajniranje, kar pa naj bo usklajeno v podravski regiji. Hkrati predlaga, da v smislu republiškega predloga stimulira pospeševalno službo v višini 0,10 din za kg oddane pšenice zaradi pokrivanja povečanih stroškov in v smislu nagrajevanja po rezultatu dela.

Kreditni banki Maribor daje izvršni svet pobudo, da vzame kot osnovno za pridobitev kreditov za naročeno proizvodnjo pogodbo med kmetijskimi organizacijami in Intesom, pogodbe s kmeti pa se dostavljajo naknadno. Proizvodnja hrane je interes celotne družbe, zato se mora prek delegatskega sistema, OK SZDL in

ostalih subjektivnih sil zagotoviti podpora in pomoč pri realizaciji zastavljenih programov in predvidenih ukrepov.

Pomembni pogoji za rast obsega proizvodnje je večja delovna disciplina, boljša organizacija dela ter učinkovitejša in pravičnejša nagrajevanje po delu. Zato morajo organizacije združenega dela v tej smeri storiti mnogo več, kot so na teh področjih storile doslej.

Izvršni svet opozarja, da je potrebno glede na doseganje rezultate v zunanjetrgovinski menjavi, v vseh okoljih zaostri odgovornost za izvrševanje sprejetih in usklajenih planov izvoza blaga, predvsem še na konvertibilne trge. Predvsem je potrebno zaostri odgovornost v tistih organizacijah združenega dela, ki občutno zaostajajo za sprejetimi plani izvoza. Zato naj se organi samoupravljanja ob mobilizaciji celotnih kolektivov in zaostri individualne odgovornosti, vključno v spremljanje uresničevanja izvoznih planov v vseh temeljnih organizacijah združenega dela. Republiški izvršni svet se je zavzel tudi za takojšnje ukrepe, ki bodo izvoznikom zagotovili ustrezen dohodkovni položaj, to je, da bodo zagotovljena sredstva za pokrivanje izgub, ki bi le tem eventualno nastala zaradi izvoza. Obseg tiste proizvodnje, ki je močno odvisna od uvoza pa je treba prilagoditi realnim možnostim.

Organizacije združenega dela morajo ob devet-mesečnih rezultatih gospodarjenja zagotoviti skladnejša razmerja v razdelitvi dohodka in s tem zagotoviti, da bodo sredstva za akumulacijo rasla hitreje od rasti dohodka; sredstva za osebo, skupno in splošno porabo ter sredstva za druge namene pa počasneje od rasti dohodka. Za izboljšanje učinkov poslovanja morajo zagotoviti dosledno izvajanje sprejetih stabilizacijskih programov in programov ukrepov z odpravo motenj v poslovanju, ki so

jih sprejele po polletnih obračunih poslovanja.

Organizacije združenega dela, ki bodo ob devet-mesečnem periodičnem obračunu ugotovile, da poslujejo na meji rentabilnosti, morajo v skladu s predpisi izdelati programe. Na osnovi katerih bodo izvajale aktivnosti za odpravo vzrokov, ki povzročajo motnje v poslovanju.

Izvršni svet bo proti tistim organizacijam združenega dela, ki tega ne bodo storile, ustreznou ukrepal.

Na področju investicijske dejavnosti se je obseg investicij v gospodarstvu zmanjšal bolj, kot je bilo predvideno. V tem letu ni bila začeta nobena, v srednjeročnem planu načrtovana pomembnejša investicija, ki bi v naslednjih letih vplivala na razvoj občine. Tudi na področju kmetijstva, kjer so dani ugodni pogoji za investicijsko dejavnost, se le-ta ne uresničuje zaradi zaostajanja kmetijskih kreditnih operacij. Zato izvršni svet priporoča organizacijam združenega dela s področja gospodarstva, da v skladu s svojimi srednjeročnimi plani, upoštevajo kriterije za nove naložbe, hitreje pristopajo k izdelavi investicijsko tehnične dokumentacije za načrtovane naložbe.

Izvršni svet bo prek operativnega štaba za spremljanje resolucijskih in stabilizacijskih ciljev še nadalje spremljal problematiko izvajanja tekoče ekonomske politike, predvsem proizvodnje ter izvozno-uvozne dejavnosti, da bi tako s skupnimi naporimi organizacijami združenega dela povečali obseg proizvodnje in storitev v skladu s sprejetimi plani. O vseh problemih, ki zavirajo proizvodnjo, morajo poslovodni organi sproti obveščati organe samoupravljanja, družbenopolitične organizacije in delavce ter predlagati ukrepe za odpravo težav.



Solanje bodočih topničarjev



Sodelovanje z rezervnim kadrom je izredno dobro

foto: LK

SLOVESNO V PTUJSKI VOJAŠNICI

V ptujski vojašnici Dušan Kveder so včeraj izredno slovesno in delovno proslavili 7. oktober — dan topničarjev. Kot je že običaj so na svečanem zboru vojakov in starešin govorili o izpolnjevanju delovnih načrtov tako na področju usposabljanja, čvrstosti vojaškega kolektiva in krepitvi moralno-političnega stanja. K njihovega praznika pa so jim na včerajšnji slovesnosti testitali tudi predstavniki družbeno-političnega življenja občine Ptuj.

7. OKTOBER — DAN TOPNIČARJEV

armade praznujejo 7. oktober v spomin na uspešno obstreljevanje letališča v Kraljevu, ki so ga izvedli borci čačanskega in krugujevskega odreda. Letošnji praznik artilerijskih enot sovpada s 40-letnico ustanovitve tega rodu naših

oboroženih sil, sovpada pa tudi s 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti. Že v drugem letu narodnoosvobodilne vojne so se pričele ustanovljati prve močnejše artilerijske enote, ki dosežejo še večji razmah po kapitulaciji Italije v septembru 1943. leta.

V vseh povojnih letih dosega artilerijske enote znaten napredek, njihovo delovanje pa je prilagojeno zasnovi splošne ljudske obrambe. Danes veljajo artilerijske enote za zavidljivo usposobljene in učinkovite. MG

PIONIRJI SO PRAZNOVALI

V sredo, 30. septembra, so se v domu Franca Krambergerja v Ptuj zbrali pionirji — delegati iz osnovnih šol ptujske občine, da bi tako skupno proslavili DAN PIONIRJEV, ki ga vsako leto obeležujemo 29. septembra s številnimi priložnostnimi prireditvami in odrednimi konferencami. Že dan pred praznikom so pionirji spregovorili o delu v preteklem šolskem letu in sprejeli programe aktivnosti za šolsko leto 1981/82, vsi pa so pripravili tudi priscrčne kulturne programe.

Na občinski pionirski konferenci so delegati izvolili svoje delovno predsedstvo, nakar so najprej predali besedo predsednici občinske zveze prijateljev mladine v Ptuj — Liziki Lackovi, ki je pionirjem čestitala za praznik in jim zaželela tudi v tem šolskem letu veliko uspeha pri delu in učenju — kot njihovi prvi in osnovni nalogi.

Mladi so za goste in delegate pripravili še kulturni program, v katerem so najprej nastopili gojenci ptujskega vzgojno varstvenega zavoda, tisti, ki bodo že prihodnje leto sedli v šolske klopi.

Po tem, ko so spregovorili o pravkar opravljenih odrednih konferencah na šolah, o delu v preteklem šolskem letu in programu aktivnosti za naslednjih devet mesecev, sta jih pozdravila še Franc Zadravec — v imenu občinskih družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Ptuj ter Janko Vogrinc — predsednik občinskega odbora ZZB NOB.

Po uradnem delu srečanja so jih gostitelji odpeljali še na razstavo v prostore ptujske enote kreditne banke in na ogled dela v skladišču MIP-a, kjer so jih tudi pogostili. mš



Udeleženci letošnje občinske pionirske konference v Ptuj.

Foto: IC

Kultura, akcije in sodelovanje z JLA

Na posvetih predsednikov osnovnih organizacij ZSMS za Dravsko polje, Slovenske gorice, Haloze in Ptujsko polje, ki so bili ločeno po območjih v petek, 2. oktobra, so mladi iz mladinskih organizacij, obravnavali gradivo za volilno-programsko konferenco OK ZSMS Ptuj in izvolili delegate. Nato so analizirali obisk članov predsedstva OK ZSMS, ki se je odvijalo na različnih področjih, na nivoju krajevnih svetov. Osnovna naloga Konference mladih iz krajevnih skupnosti, ki povezuje 82 osnovnih organizacij v krajevnih skupnostih in usklajuje njihovo delo, je, da zagotavlja enotno idejno in akcijsko usmeritev pri razreševanju problemov skupnega pomena.

Delo posameznih OO ZSMS z območja Ptujkega polja je dobro potekalo na področju idejno-političnih dejavnosti in športnih prireditev, organiziranih pa je bilo več enodnevniških lokalnih delovnih akcij. Mladinci so pomagali pri pripravi naselja ZMDA »Slovenske gorice« v Dornavi in sodelovali z brigadirji.

Pri ocenjevanju aktivnosti OO ZSMS na Dravskem polju so ugotovili, da je mladina sodelovala znotraj krajevnih skupnosti, aktivno delovala na športnem, zabavnem in kulturnem področju, premalo poudarka pa so posvetili družbenopolitičnemu izobraževanju članstva. Mladin-

PODROČNI POSVETI MLADIH IZ KS

ske organizacije so se povezovale med seboj v krajevnih skupnostih, ni pa prišlo do stikov celotnega območja Dravskega polja. Mladina se je množično udeležila akcije NNNP 81 in s tem dokazala, da se v nobenem trenutku ne da zmešati in da so v izrednih razmerah še enotnejši. Odvijale so se delovne akcije v večini naselij, teh se je udeležila mladina skupaj z vaščani, nekateri OO ZSMS pa so se udeležile ZMDA »Slovenske gorice«. Organizirana so bila kviz tekmovanja o spoznavanju naše domovine in zgodovine NOB. Udeležili so se tekmovanja ob dnevu mladosti, to pa je edino, kjer se je mladina povezovala in srečevala. OO ZSMS so se povezovale z vojniki iz garnizije Dušan Kveder-Tomaž Ptuj.

Naloga in program, ki je bil zadan za delovanje OO ZSMS na območju Slovenskih goric, lani in letos na seminarju v Trnovski vasi, ni bil uresničen. Osrednja skupna akcija je bil seminar, ki se ga je udeležila večina osnovnih organizacij ZSMS, poudarek pa je bil na idejnopolitičnem izobraževanju in usposabljanju na področju SLO in DS. Tu so bili vključeni tudi vojniki. Še posebno v družabnem delu. Tri mladinske organizacije so sodelovale na ZMDA »Slovenske gorice«, mladi pa niso bili udeleženci MDB.

Najbolj so bili aktivni na športnem področju, kjer je bilo vrsto nogometnih tekmovanj, žal pa ni bila dokončana nogometna liga. Pomembna je bila tudi kulturno-zabavna prireditev »Mini igre brez meja«, ki je v Trnovski vasi že tradicionalna. Precej OO ZSMS se je udeležilo tradicionalnega kviza, ki ga organizira KS ZSMS Rogoznica. V tej sredini je bilo predtekmovanje in finale kviza.

Na območju Haloze so se odvijale različne aktivnosti. Organiziranih je bilo več športnih tekmovanj v malem nogometu, šahu, pikadu, streljanju, organiziranju »Mini iger brez meja«, kjer je bila novost — nogomet za ženske, v zimskem času pa tekmovanja v smučarskih skokih, slalomu in veleslalomu. Na kulturnem področju so mladi iz Haloze priredili proslave ob obeleževanju praznikov iz naše preteklosti, dramske skupine pa uprizorile gledaliških del, srečanja folklorne ipd. V vseh krajevnih skupnostih se ni zažvelo delo krajevnih svetov ZSMS, med OO ZSMS z območja Haloze pa je prišlo do tesne povezave z vojniki garnizije Dušana Kvedra-Tomaža Ptuj. Aktivno so se mladi vključili v pripravo in izvedbo akcije NNNP 81.

OO ZSMS na območju mesta Ptuj so delovale veliko boljše kot pretekla leta. Posamezne mladinske organizacije so organizirale lokalne delovne akcije v svojih

krajevnih skupnostih, mladinke in mladinci pa so sodelovali na MDA. Priredili so partizanski miting, v razgovore pa so povabili borce iz NOB. Povezovale so se z vojniki Dušan Kveder-Tomaž Ptuj, s katerimi so sodelovali na športnem, kulturnem in zabavnem področju. Organiziranih je bilo več športnih tekmovanj v počastitev meseca mladosti. Na področju SLO in DS so se udeleževali in izobraževali člani OO ZSMS z akcijo NNNP in »Mura 81«. Na območju mesta Ptuja niso uspeli realizirati seminarja za predsednike posameznih OO ZSMS.

Prisotni so na posvetih kritično ocenili problematiko souporabe prostorov za delovanje mladinske organizacije z drugimi družbenimi organizacijami in društvi. Ugotovili so, da organizirajo premalo skupnih akcij, med krajevnimi sveti in OO ZSMS. Zveza MDA »Slovenske gorice« mora v naslednji pripravi programov vključiti tudi mladino s tega območja, kar je bilo letos le delno izvedeno. S predstavnikom iz vojašnice Dušan Kveder-Tomaž Ptuj so se dogovorili o sodelovanju mladinskih organizacij z vojniki, ki bodo potekala na skupnih akcijah na športnem, kulturnem in družbenem področju, področju mladinskega prostovoljnega dela, izobraževanja in pohodnih brigad. Mladi so se zanimali za obisk v ptujski vojašnici, skupen sklep pa je bil, da z akcijami pričnejo takoj z neposrednim navezovanjem zainteresiranih mladinskih organizacij z V. P. 5008/9 Ptuj.

Drago Papler

Komunisti opravili evidentiranje

Oceno evidentiranja možnih kandidatov za opravljanje funkcij v osnovnih organizacijah ZKS, občinski konferenci in njenih organov, so podali člani ormoškega komiteja ZK na seji v prejšnjem tednu. Vseh 27 osnovnih organizacij je evidentiranje opravilo do roka, vendar ob tem niso upoštevali vseh kriterijev. Zato bodo člani komiteja in konference obiskali vse osnovne organizacije in tako do 15. oktobra opravili potrebne razgovore in temeljito ocenili delo osnovnih organizacij ZK na tem pomembnem področju.

V naslednjem mandatu bo ormoška občinska konferenca zveze komunistov štela 35, komitej OK ZKS pa 8 članov, tako kot v tem mandatnem obdobju.

V osnovnih organizacijah se v tem času pripravljajo tudi na programsko-volilne konference, ki jih bodo izvedli do 25. novembra.

N. D.

Jutri skupščina požarne skupnosti

Na jutrišnji seji zbor uporabnikov in zbor izvajalcev Požarne skupnosti občine Ptuj, ki jo sklicuje njen predsednik Simon Pešec, bodo delegati uvodoma razpravljali o realizaciji nekaterih sklepov zadnje seje, zatem pa o poročilu o polletnem finančnem poslovanju skupnosti in potrditvi periodičnega obračuna. Sprejeti bodo poseben sklep o razporeditvi dela sredstev po zaključnem računu za leto 1980, ter sklep o sprejemu predloga samoupravnega sporazuma o ustanovitvi požarne skupnosti občine Ptuj, in v zvezi s tem tudi o sprejemu statuta te skupnosti. Razpravljali bodo še o

sprejemu družbenega dogovora o načinu zagotavljanja in usmerjanja dela družbenih sredstev za pospeševanje izvoza v občini, o sprejemu samoupravnega sporazuma o združenju finančnih sredstev za izobraževanje gasilskih tehnikov, ter o imenovanju člana komisije za odlikovanje in priznanja pri zvezi SIS za varstvo pred požari SR Slovenije. Ob koncu bodo imenovali še komisijo za evidentiranje in kandidiranje v organe požarne skupnosti občine Ptuj ter prisluhnili še vprašanju »delegatov«.

— OM

ORMOŽ

O socialni politiki

V torek, 6. oktobra sta se na skupni seji sestali občinska konferenca ZKS Ormož in občinski svet ZSS Ormož ter razpravljala o socialni politiki. Razprava sodi v okvir priprav na 3. konferenco o socialni politiki, ki bo zasedala v mesecu novembru. Prve teze za razpravo na skupni seji so v ormoški občini sprejeli že v mesecu juniju, ko so tudi opredelili sklope vprašanj s področja socialne politike in uresničevanja socialne varnosti. Takrat so se tudi zavzeli, da se razprava o teh sklopih organizira tako v združenem delu kot tudi v krajevnih skupnostih. Zahtevali so tudi, da se celotna razprava poveže s prizadevanji za doseg ekonomске stabilizacije.

Prvotno sprejeti plan aktivnosti na konferenco o socialni politiki je vseboval naslednja vprašanja: življenjske in razmere delavcev in občanov, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, socialno varnost kmetov, prehrano med delom in preskrbo ter rekreacijo in oddih delavcev. Pri konkretnem uresničevanju oziroma obravnavi teh vprašanj so v ormoški občini sklenili, da v tem trenutku izustijo obravnavo o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, o katerem bo razprava tekla usklajeno z osnutkom zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki bo organizirana v vseh krajevnih skupnostih ter v večjih TOZD in DO.

Temeljite razprave in analiza posameznih sklopov vprašanj socialne politike in sama konferenca so dale odgovore o tem, kako se uveljavljajo izhodišča za uresničevanje socialne politike, kako so v praksi premagani parcialni pristopi pri uveljavljanju socialne politike, kako so usklajeni programi in ukrepi znotraj skupnosti socialnega varstva in kako v ormoški občini deluje skupnost socialnega varstva, ki bi naj omogočila usklajevanje programov.

Kritična ocena o uresničevanju socialne politike so nova spodbuda za naprej. Pri vsem tem pa se je potrebno zavedati, da uresničevanje vseh ukrepov socialne politike izvira iz večje učinkovitosti gospodarjenja oziroma dejansko ustvarjenega dohodka. MG

Srečanje sindikalnih delavcev Ljubljane — Šiška in Ptuja

V sredo, 30. septembra so bili gostje občinskega sveta ZSS Ptuj, člani predsedstva občinskega sveta ZSS iz ljubljanske občine Šiška. Ob tej priložnosti so dali glavni poudarek oblikam medsebojnega sodelovanja in gospodarskemu sodelovanju med OZD obeh občin. Da bi konkretnije lahko dogovorili sodelovanje so soglašali, da se na delovnem srečanju v Ptuj in v Ljubljani sestanejo obe predsedstvi ter dorečeta morebitne oblike sodelovanja. Pri tem je treba poudariti, da je na gospodarskem področju že storjen korak naprej, saj so začeli sodelovanja med Lito-strojem in Elkom Hiko »Olga Meglič« v Ptuj več kot spodbudni. Bolje pa se naj bi povežala tudi ptujski center srednjega usmerjenega izobraževanja in izobraževalni center Litostroja.

MG

V PRIPRAVAH NA OBČNE ZBORE OSNOVNIH ORGANIZACIJ

Koristna napotila

Občinski svet ZSS v Ptuj je v preteklem mesecu pričel z organiziranimi pripravami na bližnje občne zборе osnovnih organizacij sindikata in konferenc osnovnih organizacij, o katerih pa je bilo podrobneje govora na minulem posvetu za vodstva osnovnih organizacij. Že takrat je bilo dogovorjeno, da bodo občni zbori osnovnih organizacij v mesecu januarju in februarju 1982, v naslednjih mesecih pa še občinskih odborov, svetov in konferenc osnovnih organizacij.

Da bi ne bilo zagat pozneje pri kadrovskih rešitvah, je občinski svet ponovno opozoril osnovne organizacije, da je potrebno evidentiranje sindikalnih delavcev dati večjo podporo kot doslej. Dogaja pa se tudi, da te naloge ponekod še niso dovolj resno vzeli in evidentiranja še niso opravili. Kadrovskim pripravam na občne zборе je potrebno nameniti prav toliko prostora kot evidentiranju za ostale družbene funkcije.

Da bi kar najbolj olajšali delo sindikalnim delavcem v pripravah in izvedbi občnih zborov, bo svet v kratkem izdelal listo zadolžitve članov sveta in predsedstva ter članov občinskih odborov sindikata delavcev, ki bodo osnovnim organizacijam in konferencam osnovnih organizacij velika pomoč pri izvedbi.

Občni zbor osnovne organizacije je priložnost za konkreten obracun dela sindikalne organizacije, zato je potrebno vsem pripravam dati ustrezno pozornost in tudi odgovornost. MG

SKUPŠČINA STANOVANJSKE SKUPNOSTI PTUJ

Tokrat le sklepčni

Kar trikrat je bilo potrebno sklicati delegate obeh zborov skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti, da je lahko le-ta zasedala. Vendar delegati niso imeli bistvenih pripomb k posameznim točkam dnevnega reda. Izjema je morda srednjeročni plan skupnosti, kjer so sprejeli spremembo o prelivanju sredstev med komunalno in stanovanjsko skupnostjo in predlog delegatov, da naj v bodoči organiziranosti skupnosti še vedno

ostane izvršilni odbor, ki je doslej svoje naloge izredno dobro opravljaj.

Sicer pa so delegati sprejeli poleg ostalih aktov še pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini, dopolnjen program vzdrževanja stanovanjskih in poslovnih prostorov, dogovor o načinu zagotavljanja in usmerjanja sredstev za pospeševanje izvoza ter poseben samoupravni sporazum o razdelitvi združenih sredstev za solidarnem stanovanjskem gospodarstvu za delavce, ki se dnevno vozijo na delo v Celje in Maribor. Sprejet je bil tudi predlog akcijskega programa uresničevanja zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Ob koncu seje je delegat iz Juršičan vprašal, kako so poravnali stanarino tisti stanovalci, ki so bili kot neredni plačniki objavljeni v Tedniku. Odgovor je bil, da je akcija dosegla delni uspeh — pobudo za objavo neplačnikov so dali delegati zborov samoupravne stanovanjske skupnosti — medtem ko je še nekaj takih, ki stanarine niso poravnali. N. D.

ŠMARTNO NA POHORJU**Skrb za ohranjanje domačnosti**

Naselje Šmartno na Pohorju je prav gotovo kraj, ki šele v zadnjih nekaj letih beleži hitrejši razvoj, kar se posebno velja za urejenost komunalnih objektov in skrbi za hitrejši razvoj kmetijstva, živinoreje pa tudi lesne industrije.

Nova asfaltna cesta, ki povezuje ta kraj in širše pohorsko zaledje z občinskim središčem Slovenska Bistrica, trgovina, gasilski dom, zdrav-



Ena od obnovljenih hiš, ki ohranja domačnost in se vključuje v okolje.

stvena ambulanta, pošta in nova osnovna šola, ki je sedaj v gradnji, so prav gotovo dovolj močna zagotovila, da so se mladi pričeli ponovno odločati, da bodo ostajali doma, pa čeprav mnogi ob tem ne bodo samo kmetovali. Mnogi med njimi so si poiskali zaposlitev v Slovenski Bistrici, v popoldanskem času pa tudi opravljajo vsa kmečka dela doma.

Takšna odločitev je ugodno vplivala tudi na spreminjanje zunanje podobe Šmartna. Res je še nekaj zgradb starih, tudi več kot sto let jih štejejo, vendar je večina že spremenila zunanost, pa tudi notranjo opremljenost, saj skorajda ni več stanovanjske hiše, v kateri ne bi razpolagali s sodobnimi gospodinjstvi in drugimi pripomočki. Le tu in tam je še opaziti hišo krito s slamo, pa še ob tej se bohota kmetijska mehanizacija in vsaj kakšen »Ficko«.

Res je, da nekateri pri obnovi svojih domov »pozabijo« na krajevno pripadnost in si svoje hiše gradijo v mestnem stilu, so pa tudi takšni, katerih čut za odnos do okolja in hiše se nagiba na ohranjanje domačnosti. Res je za ohranjanje takšne podobe treba globlje seči v žep, vendar se to izplača, saj so simbol domačnosti in tudi spodbuda ostalim, ki bodo v tem okolju še obnavljali hiše, da kraju ohranijo izgled, ki bo obiskovalce pritegnil.

Posnetek in besedilo: Viktor Horvat

Spominsko obeležje partizanski tiskarni

Prebivalci pohorske vasice Božje in krajev v njeni okolici so 40. obletnico vstaje slovenskega naroda in ustanovitve OF proslavili nadvse svečano, saj so v kraju Božje odkrili spominsko obeležje partizanski tehniki — tiskarni Mernik.

Svečanosti, ki je bila v soboto 26. septembra je skupno s krajanj organizirala tudi ZZB NOV Oplotnica, udeležili so se številni gostje iz občini Slovenska Bistrica in Slovenske Konjice. Ta dogodek pa so na svojstven način proslavili tudi mladinci, vojaki in teritorialci bistriške občine, ki so skupno s pionirji pohodniki odšli iz Oplotnice na kraj svečanosti, organizirani v posebni pohodni enoti.

Osrednja osebnost svečanosti pa je bil Tugomir Vutt-Nace, ustanovitelj partizanske tiskarne na Božjem. To tiskarno je vodil skozi ves čas delovanja. Na nedavni svečanosti so tako njemu in še nekaterim najzaslužnejšim aktivistom podelili posebna priznanja.

Partizanska tehnika — tiskarna Mernik v Božjem je bila ustanovljena junija 1944 in je predstavljal sprva majhno zemljanko, v njej je bilo prostora za štiri do pet delavcev. Pomembnost tiskarne, saj je zagotavljala obveščanje partizanov na širšem območju občini Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice in Maribor, pa je narekovala njeno povečanje. Tako so ob njej zgradili novo zemljanko, kjer je bilo prostora za okoli deset delavcev, ki so sprejemali radijske vesti in z njimi v pisani besedi obveščali partizane in druge zavedne občane na širšem prostoru severovzhodne Slovenije. Tiskarna je delovala predvsem v nočnih urah in povprečno 12 ur dnevno.

Skrb za zgodovinski spomenik NOB v Božjem je prevzela mladinska organizacija ZSMS časopisno grafičnega podjetja Večer Maribor.

Viktor Horvat

GRADIŠČE V SLOVENSKIH GORICAH**Bogatejši z novimi pridobitvami**

V krajevni skupnosti Gradišče, kjer živi 1.149 prebivalcev, od teh jih 65 % dela doma v kmetijstvu, ostali pa so zaposleni v različnih delovnih organizacijah v lenarški in v sosednjih občinah podravske regije, so v letošnjem triletnem letu veliko naredili.

Krajevna skupnost je poleg rednega vzdrževanja krajevnih cest še veliko naredila na področju komunalnih dejavnosti. Pred kratkim so predali svojem namenu II. fazo vodovodnega omrežja, ki so ga dobili krajanj v Zgornjem Porčiču v dolžini 1.580 metrov in krajanj iz Zgornjih Verjan v dolžini 920 metrov. Vodovoda, ki je priključen na gradiško omrežje, so bili občani zelo veseli, saj so bili do zdaj odvisni le od lastnega vodovoda ali studenca, ki jim bo sedaj ostal samo za rezervo ali v spomin.

Na letošnjem 3. krajevnem prazniku KS Gradišče je predsednik skupščine krajevne skupnosti Gradišče Ernest Mlinarič predal svojem namenu novo avtomatsko javno telefonsko govorilnico. Zanj je krajevna skupnost prispevala 10.000 dinarjev, ostala sredstva pa je prispevalo združeno PTT podjetje Maribor. Z novo telefonsko govorilnico je Gradišče pridobilo veliko, kajti občan ali gost Gradišča, lahko odslej telefonira iz Gradišča ob vsaki uri in ob vsakem času, doma in po svetu.

Krajevna skupnost v Gradišču, ki je med najdelavnejšimi v občini Lenart, je torej v letošnjem letu že uspela urediti nekaj najnujnejših potreb, ki ne bodo služile samo krajanom Gradišča, ampak tudi drugim obiskovalcem tega najprivlačnejšega kraja v osredju Slovenskih goric.

Janez Lorber

Naloge in vloga subjektivnih sil v krajevni skupnosti

Druženopolitične organizacije so brez dvoma najpomembnejši dejavniki razvijanja družbene zavesti in organizator politične aktivnosti delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti. Razvoj samoupravljanja, delegatskih odnosov in delovanje delegatskega sistema je čedalje bolj odvisen od uspešnega uresničevanja, mesta, vloge in načina delovanja druženopolitičnih organizacij.

Prav ta dejstva so vodila občinsko konferenco ZKS Ptuj in občinsko konferenco SZDL Ptuj, da sta po posebni delovni skupini in široki razpravi na območnih posvetovanjih pripravili obširno gradivo, ki je bilo predmet razprave na skupni seji, 8. julija letos. Delovna skupina, ki je pripravila gradivo, je nadaljevala z delom tudi po seji in pripravila osnutek sklepov, ki jih je že potrdila občinska konferenca ZKS Ptuj na seji, 22. septembra z dodatkom, da naj ti sklepi služijo osnovnim organizacijam ZKS tudi kot programska usmeritev za njihovo delo. Sklepe objavljamo v celoti.

KRAJEVNA SAMOUPRAVA DO SLEHERNEGA OBČANA

Druženopolitične organizacije, zlasti pa osnovne organizacije ZK in komunisti v krajevni skupnosti si morajo kar najdosledneje prizadevati, da bo organiziranost krajevne samouprave skladna z aktivnostjo ljudi, organiziranih v socialistični zvezi in segala do slehernega občana, ki mora imeti možnost vplivanja na vse odločitve v delegatskem sistemu skozi hiše svete, vaške, ulične in krajevne odbore ter neposredno na zborih občanov in drugih oblikah organiziranega vpliva na družbene odločitve.

Vse druženopolitične organizacije v krajevni skupnosti morajo redno obravnavati vprašanja, ki jih bodo obravnavali in reševali v okviru samoupravnih organov in delegacij v krajevni skupnosti, v druženopolitičnih organizacijah in društvi v KS. S konkretnimi sklepi zadolžiti člani ZK za samostojno, odgovorno in ustvarjalno delo v organih in organizacijah, preverjati izvrševanje nalog, kritično ocenjevati in v primerih neizvajanja podvzeti sankcije.

POVEZAVA DELAVCEV V OZD S KS

Komunisti v osnovnih organizacijah ZK v KS in OZD, organizacijah sindikata in SZDL se morajo odločno zavzemati, da se povsod oblikujejo koordinacijski odbori sindikata v krajevni skupnosti, da se čimprej uveljavi pristno sodelovanje med delavci temeljnih in drugih organizacij združenega dela in delovnimi ljudmi in občani v krajevni skupnosti.

Komunisti v krajevni skupnosti morajo stalno utrjevati, dopoljevati in izpopolnjevanje oblike lastne organiziranosti, da bodo kot krajanj in v neposredni povezanosti z drugimi silami organizirane socialistične zavesti ustvarjalno delovali za razvoj vseh oblik samouprave, društvene in politične organiziranosti v krajevni skupnosti.

V okviru SZDL, kot enotne fronte organiziranih socialističnih sil, moramo izpeljati krajevno samoupravo tako kot je opredeljena v statutih krajevni skupnosti in na podlagi izkušenj, ustavnih dopolnil in druge zakonodaje, obogatijo in nenehno bogatijo oblike krajevne samouprave in neposrednega odločanja občanov.

SKUPŠČINE KS DELEGATSKO SESTAVLJENE

Zagotoviti je treba, da bodo skupščine krajevni skupnosti delegatsko sestavljene, da bo življenjsko izpeljana decentralizacija krajevne samouprave na vaške, krajevne, ulične ali območne odbore in skupnosti, delovanje hišnih svetov in zborov stanovalcev neposredno vključiti v delovanje krajevne samouprave, uveljaviti delo svetov in zborov potrošnikov, poravnalnih svetov, društvenih organizacij in društev ter drugih oblik, ki prispevajo k razvoju in krepitvi medsebojnih stikov med ljudmi v krajevni skupnosti.

Komunisti kot krajanj se morajo v okviru SZDL skupaj z vsemi drugimi organiziranimi subjektivnimi silami nenehno usposabljanje za učinkovitejše delovanje znotraj delegatskega sistema, za demokratizacijo odnosov in za boj

proti forumskemu načinu dela v krajevni skupnosti. Le tako bo lahko delegacija tudi vedno oblikovala in zastopala pristne interese občanov krajevne skupnosti.

POVEZANOST DELEGACIJ Z DELEGATSKO BAZO

Sočasno s kadrovanjem v delegaciji za tretje mandatno obdobje razvijati v krajevni skupnosti take oblike delovanja, ki bodo zagotavljale delegaciji pristnejše in stalne stike z delegatsko bazo, neposredno z delovnimi ljudmi in občani ter samoupravnimi organi in DPO v krajevni skupnosti.

Enako kot za delo v delegaciji za občinsko skupščino se morajo komunisti in drugi nosilci javnih funkcij nenehno usposabljanje za delo v delegacijah in nuditi pomoč delegatom za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje.

ENOTNO GLEDE DELEGACIJ ZA SKUPŠČINE SIS

V času priprav na volitve 1982 moramo oblikovati jasna in enotna stališča glede posebnih, združenih in splošnih delegacij ter oblikovanja konferenc delegacij za skupščine SIS družbenih dejavnosti. V skladu z volilno zakonodajo in dosedanja prakso tudi opredeliti stališča za oblikovanje delegacij v krajevni skupnosti za deležanje delegatov v skupščine SIS materialne proizvodnje.

V okviru skupščine občine Ptuj dosledno uresničevati ustavno funkcijo skupščin samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, da samostojno in enakopravno s pristojnimi zbori občinske skupščine sodelujejo pri sprejemanju sklepov o vprašanjih s področij za katera so ustanovljene.

STALNE OBLIKE USPOSABLJANJA DELEGATOV

V okviru krajevni konferenc SZDL kot političnega temelja delegatskega sistema moramo začeti uveljavljati in razvijati različne oblike usposabljanja delegatov za boljše opravljanje delegatske funkcije.

Uvesti moramo stalno obliko usposabljanja članov delegacij za njihovo delovanje, jim omogočiti ustrezne pogoje dela in od njih zahtevati dosledno odgovornost za izvrševanje prevzetih javnih in drugih samoupravnih funkcij.

GRADIVA MORAJO BITI RAZUMLJIVEŠA

Pripravljalci gradiv, strokovne službe in drugi odgovorni dejavniki, zlasti komunisti v njih, morajo temeljito proučiti možnosti skrajšanja besedil delegatskih gradiv, priprave povzetkov, ki delegatu povedo vse bistveno v posameznem dokumentu in to napisati poljudneje, upoštevajoč pravila lepega jezikovnega izražanja. V delegacijah začeti uveljavljati prakso, da delegacije zavrnejo predlagatelju gradivo, če ugotovijo, da je preobsežno, nepregledno in napisano v premlajo razumljivem jeziku, vendar je treba zavrnitev argumentirano utemeljiti.

Dosledno moramo začeti uveljavljati prakso, da bodo osnutki predlogov obsegali več različnih možnih rešitev z opisom posledic takšne ali drugačne rešitve, kar bo bistveno prispevalo k boljšemu odločanju in k večjemu zanimanju delegatov za odločitve.

KOMUNICIRANJE V DELEGATSKEM SISTEMU

Pri uveljavljanju delegatskega sistema v krajevni skupnosti ima posebno vlogo vsebina in metode dela osnovne organizacije ZKS, ki mora svoje člane vsestransko idejno-politično in akcijsko usposabljanje, da bodo v svojih delovnih in življenjskih okoljih razvijali in vodili pobude delovnih ljudi in občanov ter ustvarjalno in enakopravno z njimi in z drugimi socialističnimi subjektivnimi silami reševali zapletene probleme graditve socialističnega samoupravljanja v krajevni skupnosti.

Na področju obveščanja in komuniciranja v delegatskem sistemu dosledno izvajati sklepe skupne seje občinske konference ZKS, predsed-

stva OK SZDL, predsedstva OS ZSS in predsedstva OK ZSMS Ptuj. Delegacije in delegati so dolžni vsaj dvakrat letno poročati o svojem delu skupščini krajevne skupnosti in zboru krajanov. Krajevne konference SZDL kot nosilke kadrovske politike v krajevni skupnosti morajo voditi kandidacijske postopke ter usklajevati konkretne kadrovske rešitve za vse organe, organizacije in društva.

Za strokovno administrativno delo in funkcioniranje delegacij v celotnem delegatskem sistemu in organih samoupravljanja so odgovorni tajniki samoupravnih organov krajevni skupnosti.

ZAGOTOVITI URESNIČEVANJE PLANOV

Druženopolitične organizacije v krajevni skupnosti morajo zagotavljati, da se dosledneje uresničujejo stališča Resolucije o razvoju družbenoekonomskih odnosov v krajevni skupnosti, zagotavljati realizacijo planskih dokumentov krajevni skupnosti v skladu s potrebami in realnimi možnostmi s posebnim povdankom na solidarnosti med krajevnimi skupnostmi in znotraj krajevni skupnosti.

POSEBEN POUKARJE KMETIJSTVU

Druženopolitične organizacije, predvsem sekcije za kmetijstvo pri KK SZDL v krajevni skupnosti morajo delovati in spodbujati proces združevanja dela, sredstev in zemlje; delovati na poenotenju samouprave organiziranih zasebnih kmetovalcev ter uresničevanju dohodkovnih odnosov.

Kmetijske zadruge in pospeševalno službo je treba organizirati v skladu z usmeritvami in dogovori ter v skladu s funkcijami in nalogami, ki jih morajo na področju kmetijstva uresničiti.

OBRAMBA, VARNOST IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

V izvajanje obrambno zaščitnih priprav se morajo v večjem obsegu vključevati krajevne skupščine in njihovi sveti, odbori vaške samouprave, druženopolitične in družbene organizacije ter društva, ki so odgovorni za stanje obrambno zaščitnih priprav. Krepitev vloge, odgovornost in samoinicativnost komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito krajevni skupnosti ter koordinacijskih odborov pri krajevni konferencah SZDL.

Obrambne načrte in varnostno politične ocene krajevni skupnosti je potrebno stalno dopoljevati in pri tem izhajati iz lastnih ocen, pogojev in možnosti delovanja sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v vseh razmerah v miru ali vojni. S procesom podružbljanja nalog na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite zagotoviti stalno ter pravočasno seznanjanje vseh izvajalcev obrambnega načrta z njihovimi nalogami v različnih razmerah.

Načrtno in odgovorno izvajati program obrambno zaščitne vzgoje prebivalstva ter v priprave in izvajanje nalog na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite vključevati vse več delovnih ljudi in občanov. Krepitev in razvijati sistem družbene samozaščite ter s tem zagotavljati ugodne pogoje za delo, varstvo družbene in osebne lastnine ter varno življenje delovnih ljudi in občanov.

IZDELATI AKCIJSKE PROGRAME

Osnovne organizacije ZKS in krajevne konference SZDL morajo na osnovi teh stališč in sklepov izdelati akcijske programe, časovno opredeliti naloge in določiti nosilce posameznih nalog.

Izvajanje teh sklepov spremlja delovna skupina v sestavi Feliks BAGAR, komite OK ZKS Ptuj, Milan ČUČEK, komite OK ZKS Ptuj, Franc FIDERSEK, zbor KS SO Ptuj, Milan KORŽE, KK SZDL Majšperk, Franc POTOČNIK, OK SZDL Ptuj, Anton ZOREC, izvršni svet SO Ptuj, Marjan HORVAT, OK ZSMS Ptuj in Vido RADIČEVIČ, občinski komite za družbeno ekonomski razvoj in planiranje.

O izvajanju sklepov delovna skupina poroča občinski konferenci ZKS Ptuj. Na sektorskih posvetih v novembru 1981 pa ugotovi, kako so v krajevni skupnosti pristopili k uresničevanju teh nalog.

Poračun za kurjavo dvignil temperaturo

Krajanj v KS Boris Zihertl v Ptuj, to je tiste, ki stanujejo v družbenih stanovanjih in so priključeni na skupno kurilnico, so prve dni v oktobru precej razgrela položnice z visokimi obračuni za kurjavo, zlasti še zato, ker večina prej o tem sploh ni bila obveščena. Stvar je v dvojem: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Ptuj je že sredi julija letos poslala vsem predsednikom hišnih svetov obračun kurjave za kurilno sezono od 1. julija 1980 do 30. junija 1981 z naročilom, da naj s tem seznanijo stanovalce in v 15 dneh sporočijo pripombe k obračunu.

Žal je večina obračunov obležala pri predsednikih hišnih svetov, mnogi so bili v tem času tudi na dopustu, zato tudi ni bilo zborov stanovalcev in ne pripomb. In ker pripomb ni bilo, so sledile položnice s poračuni in to z visokimi zneski. Poračun za stroške kurjave za minulo enoletno kurilno obdobje pomeni za 11 odstotkov povečanja, akontacija za sedanjo kurilno sezono pa dobrih 25 odstotkov povečanja.

Ob tem se postavlja vprašanje, ali je prav zahtevati od občana, da v enem mesecu plača, poleg 25 odstotno povečane akontacije za kurjavo, še razliko za nazaj za celih 15 mesecev. Ali ne bi bilo bolj življenjsko, da bi koristniki uslug skupne kurilnice odplačevali poračun po obrokih, saj bi v oktobru morali odšteti za kurjavo, predvsem družine z nižjimi osebnimi dohodki, kar četrtino mesečnega dohodka in to kljub temu, da so stroške kurjave plačevali redno mesečno. Nadalje se ljudje tudi sprašujejo, ali je res treba čakati več kot eno leto, da ugotovimo kakšni so stroški kurjave, saj je to moč ugotoviti mesečno in temu ustrezno sprotno uravnjavati akontacijo za kurjavo.

FF

5. KRAJEVNI PRAZNIK DORNAVE**V ZNAMENJU DOSEŽENIH USPEHOV**

V kulturni dvorani v Dornavi bo v nedeljo, 11. oktobra slavnostna seja skupščine krajevne skupnosti in DPO, na kateri se bodo spomnili vseh, ki so padli za svobodo in vseh doseženih uspehov. Krajevni praznik v Dornavi praznujejo kot spomin na padle partizane, umrle v taborišču in požgano Golobovo domačijo v Mezgovcih 10. oktobra 1944.

Letošnji praznik sovpada s predajo novih kulturnih prostorov kmetijske zadruge v naselju Dornava, katerih gradnja je povezana z oblikami prostovoljnega dela kmetov; pri gradnji pa je udeležena tudi krajevna skupnost, ki je brezplačno prispevala gramoz. V novih prostorih bo tudi zbiralnica mleka, ki je sodobno urejena. Dosedaj so dornavski kmetje nosili mleko včasno zbiralnico v zadrugi doma. Dnevno zberejo v naselju Dornava 1000 litrov mleka, v Mezgovcih pa 700 litrov. Kmetje so nad novo pridobitvijo zelo zadovoljni.

Nasploh pa si v skupnosti prizadevajo, da bi pridelali čim več hrane. Tako si je odbor za družbeno-ekonomski odnos zadal vrsto nalog, ki naj pripeljejo do željenih rezultatov. Razmišljajo o ustanovitvi strojne skupnosti in poudarjajo potrebo po dokončni zložbi zemljišč na območju krajevne skupnosti. V ta namen bodo poskušali navezati stike oziroma zagotoviti potrebna sredstva za kmetijske zadruge in od SIS za pospeševanje kmetijstva.

S praznovanji bodo v skupnosti pričeli že danes, 8. oktobra in jih bodo zaključili v nedeljo, 11. oktobra, z osrednjo proslavo. Ob tej priložnosti se bodo spomnili tudi zaslužnih občanov in vseh, ki so karkoli prispevali v razvoju krajevne skupnosti. Tako bodo podelili tri priznanja krajevne konference socialistične zvezi in priznanja, ki bodo letos prvič podeljena. Gre za priznanja za uspešno in več letno aktivno delo pri razvoju krajevne skupnosti.

MG

PIKA V AVSTRALIJI

Priljubljeni sestavek je pripoved osmošolke Hermine Veler iz Cirkovca, ki je letošnje poletne počitnice preživela pri stricu v Avstraliji. Reklami boste, nič posebnega. Pa je! Za dekline njenih let je bilo to doživetje, ki mu ni para. V sproščeni pogovoru je kar z rokava stresala spomine na trimesečno bivanje v Sydneyu in Melbourne. Pravi, da so spomini lepi in da ni bilo dogodka, ki bi zasenčil te enkratne počitnice. „Moj stric je zaposlen v pisarni velikega državnega mlina, živi pa v Sydneyu,“ je pričela svojo pripoved. „Kar trindvajset ur sem potovala na to oddaljeno celino, kjer žive moji sorodniki. Mnogo sem videla, predvsem pa njihov način življenja. Sicer sem imela bolj malo slikov z Avstralcij, ker so se držali bolj zase. Več prijateljev sem našla med Slovenci, ki tam živijo.“

Hermine stric je precej aktiven. V časopisu Nova doba ureja stran za slovenske bralce, je koordinator radijskega programa za slovenske poslušalce in poučuje sloveščino učiteljice, ki uče slovenske otroke. Zato je Hermina ali Pika, kot ji pravijo prijatelji, sodelovala v eni od oddaj, v časopisu Nova doba pa so jo predstavili kot „ambasadorko iz Cirkovca“. Kako je teklo njeno življenje v Sydneyu, življenje male ambasadorke?

„Sorodniki so mi pokazali vse zanimivosti, spoznala sem tudi precej prijateljev in si bom z nekaterimi dopisovala. Je pa življenje v takem velikem mestu zelo zanimivo in se razlikuje od življenja v Cirkovcah — zelo! Tam so velike trgovine, ogromno igrač in spominkov je najti na njihovih policah (Pika je prinesla domov kar 85 raznih spominkov, o. p.), restavracije so prav tako velike in lepo opremljene, imajo tudi posebno restavracijo, kjer lahko otroci prirejajo zabave za svoj rojstni dan... Hrana pa mi v teh restavracijah ne ugaja najbolj. Preveč je paradižnikove omake, pa meso s sadjem in podobno. Naša hrana mi bolj ugaja,“ je pričeno zatrjila.

Bi živela tam?

„Ja, če bi bile Cirkovce v Avstraliji! Tu imam svoje prijatelje, tu je moja družina — mama, oče in brat. Brez njih ne bi mogla živeti drugje. Sicer se moji vrstniki v Avstraliji nič ne razlikujejo od nas. Radi poslušajo glasbo, berejo, se igrajo. Ja, zanimivo pa je, da se tam vsaka družina ukvarja s kakšnim športom. Predvsem jadrnanje na deski je zelo priljubljeno, vendar se te večini nisem naučila. Niti poskusila nisem.“

In veste, kaj je še zanimivo? Razdalje. Te so ogromne in „premagu-

jejo“ jih z letali! Moram tudi reči, da sem spoznala le življenje v mestu, na farmah nisem bila. Videla sem jih, ko sem se z vlakom peljala v Melbourne — velike so.“

So ti prijatelji povedali, kako je pri njih v šoli?

„Ja, oni imajo državne in privatne šole. Razlika med njimi je precejšnja. Učiteljev v državni šoli nič ne skrbi, ali bodo otroci kaj znali.“

Oni predavajo snov, ki je obvezna, od otrok pa je odvisno, koliko se bodo naučili. Državne šole so brezplačne. Privatne šole so precej drage, vendar učitelj mora naučiti učenca in ga tudi vzgojiti. Se pa tudi otroci ogromno ukvarjajo s športom. Več kot mi.“

Takole je Pika nametala svoje spomine iz Avstralije. Nekaj časa bo trajalo, da jih bo uredila in zasukala v prijetno celoto. Poleg spominkov jo bodo na te dolge počitnice spominjale tudi fotografije, ki jih je posnela sama. Dejala je, da bi še kdaj rada obiskala to deželo, morda bi celo živela tam. Pa je hitro pristavila, da bi bilo takrat njeno pripovedovanje gotovo drugačno. „Saj so mi samo stregli in vsako željo prebrali iz oči, preden sem jo izrekla,“ pravi, „če bi morala



Hermine Veler-Pika (foto Clani)

tam hoditi v šolo in potem seveda delati, mi najbrž ne bi bilo tako všeč, kot mi je bilo sedaj.“

Pika je sedaj v šoli. Obiskuje zadnji razred osemletke in igra v tamburaškem orkestru PD Cirkovca, sodelovala bo pa tudi v nekaterih interesnih aktivnostih v šoli. Je pridna učenka, sproščena v pogovoru in pozorna do svojih najbližjih in prijateljev. Vznemirjenje ob njeni vrnitvi iz Avstralije se je že nekoliko poleglo. Pa vendar ni dneva, ko se ne bi utrnila misel, spomin na počitnice, ki ga je treba komu povedati.

N. Dobljekar

Kultura kot sestavni del našega vsakdanjega življenja

V pripravi je skupna seja občinske konference SZDL in komiteja OK ZKS Ptuj, ki bosta razpravljala o kulturi v občini. Predsedstvo OK SZDL Ptuj je že na eni od prejšnjih sej imenovalo posebno delovno skupino z nalogo, da pripravi gradivo za razpravo na skupni seji.

To nalogo je delovna skupina delno že opravila s tem, da je pripravila teze za razpravo, ki v prvem delu nakazujejo teoretična in praktična izhodišča nekaterih vprašanj. Žal so ta izhodišča bolj teoretična kot praktična! V drugem delu gradiva pa so nakazana konkretna vprašanja, ki bi jim morali dati poseben poudarek na skupni seji. Ta vprašanja so:

- kulturno-umetnostna vzgoja mladih, ki so temelj bodočih aktivnih ustvarjalcev in sprejemalcev kulturnih vrednot,
- kontinuirana ponudba poudarjalnih kulturnih vrednot,
- pozitivnost oblik množične kulture,
- varovanje kulturne dediščine in izvrševanje sklepov o nalogah na področju kulturne dejavnosti.

O teh težah je stekla kritična razprava na zadnji seji predsedstva OK SZDL Ptuj, kjer so ocenili, da so teze sicer izziv za razpravo na skupni seji, vendar jih je treba dopolniti.

To nalogo bo delovna skupina opravila v teh dneh, ko vodi razpravo o težah po območjih s predstavniki združenega dela in krajevnih skupnosti ter z delavci, ki delajo na področju kulture.

FF

SLOVENSKA BISTRICA

Pred dnevom inovatorjev

V prizadevanjih, da bi tudi na območju občine Slovenska Bistrica pospešili inovacijsko dejavnost je odbor za podeljevanje nagrad in priznanj pri raziskovalni skupnosti občine Slovenska Bistrica pred nedavnim razpisal posebne denarne nagrade za najuspešnejše predloge izboljšav v proizvodnem procesu kot tudi na drugih področjih dejavnosti.

Predloge bodo najprej ocenile komisije za inventivno dejavnost v delovnih organizacijah in sredinah, kjer bodo predlogi nastali, nato pa potrdili njihovo uporabnost in prihranek še pri občinski komisiji, ki bo ob dnevu inovatorjev, 12. oktobra najuspešnejšim podelila posebne nagrade in priznanja.

Viktor Horvat

ORMOŽ

Blizu 80 odstotkov delavcev prejema toplo malico

V ormoški občini dosegajo pri zagotavljanju organizirane prehrane med delom v zadnjih letih lepe uspehe. Tako se v občini lahko pohvalijo s podatkom, da razen v nekaterih primerih (gozdarstvo, gradbeništvo, trgovina (poslovalnice), ni primera, da delavcu ne bi bila omogočena prehrana med delom. Lastne obratne družbene prehrane ima 70 odstotkov delovnih organizacij (Kombinat, Jeruzalem Ormož, TJK, Primat, TSO, zdravstveni dom, šole in podobno); ostali pa se hranijo v gostinskih obratih.

Anketa o družbeni prehrani je zajela 3233 delavcev. Toplo malico prejema 2573 delavcev ali 79,6 odstotka zaposlenih, 660 jih ne prejema tople malice, v zadnjem času pa narašča število delavcev, ki na podlagi zdravniškega spričevala dobivajo bone za nakup živil. Predsedstvo občinskega sveta ZSS Ormož je izdalo soglasje za prejemanje vrednostnih bonov za prehrano zaradi specifičnih pogojev dela (delo na terenu, delavcem z deljenim delovnim časom in podobno) v 173 primerih.

Pri cenah obrokov malice so razlike in sicer se gibljejo med 23 in 30 dinarji ali od 500 do 700 dinarjev. V 21 primerih oziroma delovnih sredinah delavci doplačajo različne zneske za malico in to od 5 do 13,50 dinarjev po obroku.

Čeprav v anekto niso zajeti delavci, (zaposleni pri zasebnih delodajalcih ter v manjših obratih), je sklepati, da tudi ti prejema vrednostne bone v višini od 650 do 700 dinarjev. Izvedena anketa tudi kaže potrebo, da se slehernemu delavcu v občini omogoči prehrana med delom. Delavski sveti, osnovne organizacije ZS in občinski svet morajo zato posebno pozornost nameniti upravičenosti pridobivanja prehranskih bonov. Kot prednostno nalogo pa si je ormoški sindikat zadal nalogo organiziranja obrata družbene prehrane, ki bi zadovoljeval potrebe manjših obratov po družbeni prehrani.

MG

Oddajmo čimveč steklenic

Naslov je za trgovca vse prej kot razveseljiv. Potrošniki oziroma kupci v trgovinah se večkrat pritožujejo, da trgovci ne marajo steklenic, čeprav na vse viže trobimo o pomanjkanju steklene in druge embalaže... Pa se tudi tu premika na bolje. Danes že lahko prodamo vse vrste steklene embalaže, tudi tiste na navoj, čeprav samo za štiri dinarje.

Kako je z odkupom embalaže v MIP-ovih prodajalnah, nam je Janko Petek, ki opravlja komercialne posle v TOZD Maloprodaja med ostalim povedal: »V akcijo zbiranja steklenic smo trgovci šli tudi zaradi zahtev dobaviteljev, da jim zagotovimo embalažo, sicer nam ne bi mogli dobaviti potrebnih izdelkov. Če jim tega ne bi zagotovili, potem ne bi mogli polniti sokov, mineralne vode in podobno. Kupci bi praviloma morali ob vsakem nakupu predložiti ustrezno embalažo; prav pa je, da pogledajo tudi na podstrešja in v druge prostore, kjer je sigurno še nekaj steklovine, ki jo naša industrija nujno potrebuje. Odveč ne bi bil tudi pogled v bližnje jarke, gozdove in smetišča. V vsaki trgovini smo izobesili tudi cenike, iz katerih lahko kupec razbere ceno, ki jo bo dobil za vrnjeno embalažo.«

Trgovci imate probleme z odkupom embalaže, skladiščenjem; predvsem pa je omeniti problem stroškov, ki jih dobavitelji ne pokriva. Ali se na tem področju kaj spreminja?

Janko Petek: »Največji problem je transport od trgovine do skladišč in od tam k dobaviteljem. Težave so, ker ni originalne transportne embalaže. Če se le-ta transportira v neprimerni in neustrezni embalaži, pride do lomov. Čeprav je zbiranjem embalaže veliko problemov, veliko stroškov, trgovina nima za to nobenega priznanja, tu mislim predvsem na stroške prevoza od trgovin do skladišč in od tam naprej, k dobaviteljem. O tem pa že tečejo pogovori na trgovski in v gospodarski zbornici.«

MG

NEVARNE CESTNE PASTI

SLOVENSKA BISTRICA

V občini Slovenska Bistrica se že vrsto let srečujejo s številnimi težavami pri urejenosti cestnega prometa, ki se odražajo v nedovoljno označenih cestniških s potrebnimi prometnimi znaki in drugo signalizacijo.

Ugotovitev, da akcije za urejenost cestnega prometa v tej občini potekajo prepočasi, za kar je nekaj opravičenih, veliko pa tudi neopravičenih vzrokov, ni nova, kljub temu se te počasi premika na bolje. Med najbolj perečimi je prav gotovo pomanjkljiva prometna signalizacija, neurejenost cestniških in v zadnjem obdobju vse več plazov, ki se že pojavljajo tudi na cestah, ki so bile obnovljene ali asfaltirane pred nekaj leti. Torej na objektih, kjer bi morala biti varna vožnja zagotovljena vsaj nekaj desetletij.

Tako pa se že po enem ali dveh letih pokažejo nevarne raz-

poke, ki se zelo hitro širijo v še nevarnejše plazove. Največ takšnih plazov je na cestah, ki povezujejo pohorska naselja pa tudi na obronkih Pohorja jih ne manjka.

Težko bi danes trdili, kdo je kriv za povzročeno škodo, ki ni ravno majhna, saj sanacija posameznih plazov dosega krepke milijone.

Prav visoke cene sanacij so tudi vzrok, da ostajajo cestni plazovi v občini Slovenska Bistrica vse številnejše pasti za uporabnike, predvsem pa tiste, ki jim te ceste niso dovolj znane.

Ni potrebno posebej iskati pot na bistriško Pohorje, naj bo to prek Tinja, Oplotnice ali Šmartna, povsod boste našli na cestne plazove, ki so danes vsaj delno zavarovani in označeni, zato pa nič manj nevarni. Odlaganje njihove sanacije pa samo povečuje stroške



Zemeljski plaz na ne tako dolgo asfaltirani cesti pri Oplotnici.

popravila, saj z vsakim letom postajajo ceste bolj spodkopane in tudi cena storitev raste, stopnjuje pa se tudi nevarnost vožnje po njih.

Prebivalci pohorskih predelov zato z zaskrbljenostjo spremljajo

naraščajoče plazenje cest in se resno sprašujejo, kako dolgo bodo še povezani z občinskim središčem Slovenska Bistrica in širšim slovenskim prostorom.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

S kmetijskimi stroji ravnajmo previdno!

Opozorilo je na mestu, saj so na kirurškem oddelku ptujske bolnišnice ugotovili, da se je število delovnih nezdov v septembru povečalo kar za 30 odstotkov. Med ponesrečeni je največ kmetov, ki spravljajo letošnji pridelek. Kot je povedal dr. Ljubo Toš, vodja TOZD Bolnišnice, je največ nesreč pri delu z manjšimi stroji. „Zelo je razpiti traktor, vendar so poškodbe z njim več ali manj enakomerno porazdeljene čez celo leto. V jesenskem času se močno povečajo poškodbe, ki so v zvezi s spravilom pridelkov. Veliko je poškodb hrbtnice — zaradi padcev z drevca, z voza in traktorskih prikolc. Množijo pa se poškodbe za katere menimo, da so popolnoma nepotrebne. So odraz neprevidnosti, celo neumnosti tistih, ki s stroji upravljajo. Gre predvsem za stroj za ličkanje koruze in za motorno žago. Na žalost opažamo, da so poškodbe v precejšnji meri povezane z alkoholom. Večina poškodovancev, ki jih pripeljejo k

nam v večernih urah, je pod večjim ali manjšim vplivom alkohola — skoraj 90 odstotkov je takih.“

Poškodbe z omenjenima strojema so izredno težke, saj povzročajo včasih celoletno nezmožnost za delo ali pa celo trajno invalidnost. V bolnišnici menijo, da bi lahko z malo več previdnosti in ob upoštevanju navodil za uporabo posameznih strojev, število delovnih nezdov precej zmanjšali. Seveda bi se morali kmetje ob delu s stroji odpovedati pitju alkohola, delati toliko, kolikor glede na svoje fizične sposobnosti zmorejo, saj ob utrujenosti tudi pozornost in pazljivost popustita.

V času, ko si celotna družba prizadeva za ekonomsko stabilizacijo, pomeni vsak dinar, ki ga potrošimo za zdravljenje poškodovancev, ogromno. Dr. Toš meni, da bi lahko kar za 20 odstotkov zmanjšali stroške na kirurškem oddelku, če bi ljudje ravnali s stroji bolj previ-

dno. Mnogo več pa je tega denarja, če upoštevamo, da so poškodovanci za dalj časa nezmožni za delo. Pa tudi delavci na kirurškem oddelku so zaradi večjega števila pacientov mnogo bolj obremenjeni, zato trpi redni delovni proces v operacijskem bloku, mavčarni in v rentgenu kjer so posegi vezani za daljši čas. Zato se v specializiranih ambulantah kljub povečani ekipi čakalni čas precej podaljša.

Kako bi lahko preprečili nezgode pri upravljanju kmetijskih strojev? Najbrž lahko precej storimo z organiziranjem seminarjev o uporabi posameznih strojev, s prometno vzgojo in z vzgojo o varnosti pri delu. V končni fazi pa je število nezdov vseeno odvisno predvsem od človeka, ki s strojem upravlja, zato ni odveč, če še enkrat ponovimo — s kmetijskimi stroji ravnajmo previdno.

N. Dobljekar

OBRT VSE POMEMBNEJŠA

Minuli 14. obrtni sejem v Celju je brez dvoma dokazal pomen drobnega gospodarstva v vsesplošnem družbenem in gospodarskem razvoju. Danes je v obrti zaposlenih čez 70 tisoč delavcev; njena zastopnost v družbenem proizvodnem republike pa že dosega 8 odstotkov. Letos je sodelovalo 43 obrtnih združenj, 28 obrtnih združenj, 75 organizacij združenega dela drobnega gospodarstva, 17 pogodbenih organizacij in več trgovskih organizacij s tujimi partnerji. Poleg tega še številni zasebni obrtniki tako, da se je število razstavljalcev povzpelo nad 3500.

Na sejmu je sodelovalo tudi obrtno združenje Ptuj in Panorama Ptuj. Sodelovanje obeh je bilo uspešno.

V sejemskih dneh je razstavnici prostor ptujskega dela obrti obiskalo veliko poslovnih partnerjev, bilo jih je čez 40, s katerimi so bila dosežena soglasja o vključevanju v izvoz. Obrtno združenje in Panorama sta že opravila začetni izvoz in pričakovati je, da bo ta dosegel širši razmah. Gre predvsem za kovinske izdelke.

Obrtni sejem v Celju ni namenjen samo poslovnemu življenju,



Vlečenje vrvi — Ptujčani so omagali v finalu

foto: KOSI

temveč že več let razvija tudi športno dejavnost. Letos je v športnem delu sejma sodelovalo 51 združenj, ki so tekmovala v 263 ekipah, med katerimi je ptujsko zastopstvo do-

seglo solidno 7. uvrstitev. V posameznih disciplinah pa so dosegli več odličnih rezultatov.

MG

TOZD NIZKE IN HIDROGRADNJE

Dela ne manjka

V sestavi Komunalnega podjetja Ptuj je tudi TOZD nizke in hidrogradnje. Okrog 100 zaposlenih izvaja gradnjo vodovodnega in kanalskega transportnega omrežja, urejanje okolja, modernizacijo cest, proizvodnjo asfalta (največ za lastne potrebe) ter servisno dejavnost na področju vodovoda in kanalizacije.

Glede na težave z novogradnjami in zagotavljanjem sredstev za investicije bi pričakovali, da bodo v tej TOZD letos imeli precej manj dela kot lani. Vendar ni tako. Ugotavljajo, da bodo naredili za okrog 10 odstotkov več kot so planirali, to pa je za 20 odstotkov več kot lani. Podobno je tudi s finančnimi rezultati. V pogovoru z direktorjem Marjanom Pongracom smo izvedeli, da so tako ugodni rezultati tudi delna posledica spremembe strukture dela. Lani je bilo namreč zelo veliko fizičnega ročnega dela, letos pa prevladuje strojno. Po drugi strani pa so svoje prispevale tudi bolj ugodne vremenske razmere. Letos se jim je povečal obseg del pri gradnji vodovodnega omrežja v občinah Lenart, Slovenska Bistrica in Ptuj.

Med večjimi deli, ki jih izvajajo v tem času, so urejanje okolice nove livarne v TGA Boris Kidrič in okolja Dijaškega doma v Ptuj, zaključujejo s komunalnim urejanjem v Rabeljčji vasi in gradnjo vodovod Ptujsko gora—Savinjsko. V prihodnje pa bodo precej zavzeti pri ureditvi Kreppljeve ulice, kolektorja na Mariborski cesti in večjimi vzdrževalnimi deli v Opekarni Pragersko ter moderniziranjem cest.

I. kotar



Z začetka del v Rabeljčji vasi

(foto I. kotar)

PREMALO POUČENJE KMEČKEMU TURIZMU

V prispevku vašega novinarja, ki je poročal o praznovanju 75-letnice organiziranega trsničarstva v Juršincih ni bil omenjen dr. Lujo Polanec, velik zagovornik in pobudnik kmečkemu turizmu, ki je tudi aktivno sodeloval v razpravi o razvoju kmečkemu turizmu. Prav je, da to dopolnite, saj ima dr. Lujo Polanec veliko zaslug tudi pri načrtovanju Toplakovega vinskega hrama na Vinšaku, ki že uspešno služi kmečkemu turizmu.

Fr. Holc

Dnevi ribjih specialitet

V gostilni »Ribič« bodo v času od 11. do 18. oktobra ponovno pripravljali poleg morskih rib, še sladkovodne ribe na različne načine. Dneve ribjih specialitet v tej znani ptujski gostilni letos organizirajo že tretjič. Izkušnje iz preteklih let so jim narekovele tudi slednjo odločitev. Izmed sladkovodnih rib bodo ponujali soma, ščuko, krapa, postvir in amurja. Za sladkocuse pa še lignje in žabje krake.

MG



DELOVNA ORGANIZACIJA GOSTINSTVO, Ljubljana, n. št. 6.
TOZD Motel Podlehnik, n. št. 6., Podlehnik
TELEFON: 062 700 100, 700 101 — TELEGRAM: TOZD MOTEL, PODLEHNIK

**PETROLOVI TEDNI ZA SLADKOCUSE**

Bliža se čas jeseni, poletje je za nami in vrvež turističnega utrinka se je umiril, sezona smučanja pa je še pred nami. Da vam v tem času ne bi bilo dolgčas, da bi lepe jesenske dneve izkoristili tudi za krajše izlete, je kolektiv Petrola DO Gostinstvo TOZD Motel Podlehnik mislil na vas.

Ponovno smo vam pripravili kulinarčne tedne, ker smo na podlagi vaših pripomb ugotovili, da je takšna popestritev v našem obratu dobrodošla. Glede na to, vas vabimo, da nas obiščete. Z vašim obiskom nam boste potrdili, da ste bili do sedaj z izborom jedil in postrežbo zadovoljni.

Kot posebnost naj navedemo, da bo v času kulinarike vsem gostom na voljo ogled in nakup proizvodov Živilskega kombinata Žito Ljubljana.

Vrstni red tednov kulinarike:

- | | |
|-------------------|--------------------------------|
| 7. 10. — 12. 10. | — Teden polžev |
| 14. 10. — 19. 10. | — Teden narodnih jedi |
| 21. 10. — 26. 10. | — Teden lovskih specialitet |
| 28. 10. — 2. 11. | — Kostanjev teden |
| 4. 11. — 12. 11. | — Martinov teden |
| 12. 11. — 16. 11. | — Teden kolin |
| 18. 11. — 23. 11. | — Teden vegetarijanske kuhinje |
| 2. 12. — 7. 12. | — Teden sladice |

UNIV. PROF. JOŽE GREGORC

IM MEMORIAM

Zadnje slovo od skladatelja in pedagoga prof. Franja Luževiča

Dragi Franjo

Ko nemo stojim ob tvoji krsti, mi spomin uhaja daleč nazaj v čas, ko sva s kolegom, danes že pokojnim prof. Ferdóm Juvancem, srečala na Prešernovi ulici moža, srednje postave, rdečih lic, gostih črnih kodravih las, živahnih oči, ki so kljub naočnikom kazale svojo modrino in izžarevale življenjski optimizem. »Ta je pa čisto Schubertu podobno«, je pripomnil prof. Juvanc. Čez nekaj dni smo se imeli priliko seznaniti z novim glasbenim pedagogom na ptujski gimnaziji—profesorjem Franjom Luževičem. Začelo se je šolsko leto 1945.

Že prva leta svojega službovanja v Ptuj, si dragi Franjo, pokazal svoje velike pedagoške sposobnosti, glasbeno nadarjenost in posebno ljubezen do dela z mladino, ki si jih ob podpori takratnega ravnatelja gimnazije prof. Frana Stiplovskega razvil do take mere, da je mešani pevski zbor ptujke gimnazije dosegel prvo nagrado med vsemi srednješolskimi zbori v republiki. Nikdar prej in nikoli pozneje se ptujski gimnazijski zbor ni tako uveljavil, kakor pod tvojim umetniškim vodstvom! Ljubezen, ki si jo tako razkošno razdal mladini, ti le ta, še danes vrača v polni meri. Nekdanji dijaki, člani takratnega zbora danes inženirji in profesorji, zdravniki, pravniki itd. se s ponosom spominjajo lepih pevskih vaj, koncertov in svojega dragega dirigenta — prof. Franja Luževiča; kjerkoli srečam katerega izmed njih, vsak me vpraša po tebi, dragi Franjo, po tvojem počutju in po tvojem zdravju... S teboj se danes poslavlja srčika teh lepih spominov.

Po nekaj letih službovanja na gimnaziji si bil na lastno željo premeščen na glasbeno

šolo, kamor te je vleklo predvsem pouk klavirja, saj si končal na zagrebški akademiji najsorodnejši predmet — orgle, kjer si ostal vse do upokojitve. Ves si se posvetil pouku klavirja in vzgojil mnogo učencev, nekateri izmed njih so se popolnoma posvetili glasbi. Ves čas od svojega prihoda v Ptuj pa si se udeleževal pri odraslih zborih — pri Glasbeni matici, zboru Jože Lacko, pri Svobodi kot pevec, korepetitor in dirigent. Javno si nastopal kot koncertni pianist in spremljevalec solistov-pevcev in instrumentalistov. Skratka pomagal in gradil si povsodi na koncertih in pri gledališču, kjerkoli je bila potreba. Nepozaben ostajata tvoj umetniški doprinos k glasbeni ravni Ptuj in uspešna dolgoletna pedagoška dejavnost. Le kdo bi mogel v skopih besedah opisati tvoje vsestransko delovanje vse do tvoje bolezni pred dvema letoma — polnih štiriinštrideset let!

Vendar je tvoje umetniško delo poustvarjalca in pedagoga le del tvojega plodnega snovanja, to je oni del, ki bo šel v pozabo z odhodom nas, ki stojimo danes ob tvoji krsti in tudi z odhodom mnogo mlajših, tvojih učencev in nekdanjih pevcev, ki so komaj na višku svoje življenjske poti.

Ostale pa bodo tvoje stvaritve, umetnine umetnika ustvarjalca komponista, ki zapušča bogato bero umotvorov sodobnikom in znanjem. Danes jih poklanjaš na oltar hčeri Zevsa in Mnemosine, Evterpi-modrici glasbe. Pesmi, ki si jih pisal z enako ljubeznijo za najmlajše, kakor za odrasle pevce, klavirske skladbe, maše, preludije za orgle in druge umetniške stvaritve, bodo večern neusahljiv vir iz katerega bodo črpali zanamci in se oplajali ob intimnih doživljajih in iskreni

izpovedi tvoje glasbe. Te besede so le skromen prikaz tvojega bogatega umetniškega in pedagoškega dela, ki ga zmore le človek z globoko vero v vse kar je lepo, bil si čisti esteta, ki te je primamljala lepota zvoka, lepota njenih sočnih melodij in polnozvočnih harmonij. Veroval si v čisti kontrapunkt med ljudmi, kjer naj bi, enako kakor v glasbi, lepi melodiji, enako toplo odgovorila melodija v drugem glasu, zato nisi poznal sovraštva, užival si v dobrem in pristrčnem tovarištvu. Kolegi in prijatelji smo znali ceniti te tvoje vrline.

Rad si imel svoj poklic, svoje delo si opravljal vestno in z ljubeznijo. Ljubil si svojo družino, ženo Marijo, sina Francija in hčerko Vido; ko sva se spoznala sta bila še otroka, zdaj so ti vedrili dneve že njuni otroci—tvoji vnuki.

Smrt drage soproge pred nekaj meseci te je silno prizadela-strla. Pri vsakem obisku si mi potožil. Bolečina spomina na ljubljeno bitje te je razjedala. Hotel si se še pošaliti, kakor v prejšnjih časih, vendar je bila bolečina v srcu neizprosna—uničljiva.

Dragi Franjo! Direktor Glasbene šole prof. Horvat me je naprosil, naj se za tvoje veliko opravljeno delo in požrtvovalnost zahvalim tudi v njegovem imenu in v imenu vseh glasbenih pedagogov na šoli! Saj je prav tvoje dolgoletno vestno delo mnogo pripomoglo k današnjemu nivoju šole in njenemu ugledu!

Jaz sem dragi Franjo, ki zrem nemo v kruto resničnost, se lovim ob spominih, slike mi begajo pred očmi — vem, da nas ta trenutek zapušča blagi prijatelj in kolega!

Počivaj mirno, dragi Franjo ob tvoji dragi soprogi Mariji.



»Kožuhačev« ni manjkalo, med prvimi pa je bil tudi Mito Trefalt



Humorist Celjski Poldek ni skoparil z bodicami iz sedanosti

KOŽUHANJE KOT SO GA POZNALI DEDKI IN BABICE**ŠTATENBERG**

gostinsko turistično podjetje TOZD hotel Planina-Štatenberg iz Slovenske Bistrice v sodelovanju s turističnim društvom, odločilo običaj ličkanja koruze ohraniti kot tradicijo, pa čeprav samo v okviru turistične prireditve.

Čeprav v nedeljo 27. septembra ličkanje koruze ni pritegnilo tako velikega števila občinstva kot prejšnji prireditvi, vzrok temu je bila trgatve, ki je bila prav v tem času v polnem zamahu, pa prireditve po kvaliteti in dobri organizaciji ni zaostajala za predhodnima. Veliko je bilo vzrokov, da lahko danes ob zaključku sezone kulturnih prireditev na gradu Štatenberg izrečemo samo pohvalne besede organizatorjem, saj jim je uspelo iz popolnega mrtvila prebuditi okolje nerazvitih krajevskih skupnosti Makole in Studenice, ki so bile v prireditve tudi neposredno vključene.

Zadnja prireditve, ličkanje koruze je potekala v organizaciji gostinskega podjetja hotel Planina-Štatenberg Slovenska Bistrica in sodelovanju

turistične zveze bistrške občine. Pokroviteljstvo sta prevzela Kmetijski kombinat TOZD Lastna proizvodnja, ki je v ta namen odstopila tudi okoli dve tona koruze in Tovarna olja iz Slovenske Bistrice. Skupno z organizatorji so za prijetno počutje poskrbeli še folklorna skupina KUD Janko Živko iz Poljčan, Vesela pohorska dekleta iz Zreč, mladinski tamburaški zbor iz Makol, moški pevski zbor KUD Makole, humorist Celjski Poldek, in pevci zabavnih melodij Čarli Arhar, Tatjana Dremelj in Edvin Flišer, ki jih je spremljal orkester Certus iz Maribora. Poseben čar prireditve pa je dal vodja in napovedovalec Mito Trefalt, ki je znal povežvati in pritegniti gledalce v aktivne soustvarjalce zabavnega dela, v katerem so se pomerili v skakanju z vrečami, prenašanju buč in še bi lahko naštevali. Seveda ob uspehu prireditve ne smemo prezreti pomembnega prispevka časopisa Kmečki glas in oseba, ki je skrbelo za gostinske usluge obiskovalcev.

Letošnje izkušnje tako organizatorje kot tudi udeležencev bodo prav gotovo bogat prispevek pri oživljanju kulturnega in turističnega življenja v KS Makole in Studenice.

Besedilo in posnetki: Viktor Horvat



Tekmovanje s prenašanjem buč je izvabilo veliko smeha gledalcev



Nastop folklorne skupine Janko Živko iz Poljčan je navdušil s svojo izvornostjo plesov in iger

V usmerjenem izobraževanju tudi učenci OŠ dr. Ljudevita Pivka

Učitelji in učenci takratne posebne osnovne šole, danes OŠ dr. Ljudevita Pivka v Ptujju, so se pred tremi leti preselili v prostore nekdanjih poklicnih šol, s čimer jim je bila omogočena veliko boljše organizacija pouka in celotnega dela na šoli. Ravno te dni dokončno urejujejo še zgradbo, lepo pa skrbijo tudi za vzdrževanje ostalih prostorov, v katere je družbena skupnost vložila precejšnja finančna sredstva. Vse to pa pomeni, da danes več niti ne razmišljajo o potrebi po novi šoli, ki je bila pred leti še tako aktualna.

V letošnjem šolskem letu obiskuje pouk tega specialnega osnovnega šolanja v ptujski občini 179 učencev v sedemnajstih oddelkih, trije oddelki so za tako imenovano delovno sposobljanje s 26. učenci kar pomeni, da jih je skupno 205. Od tega se jih 108 vozi, 50 pa jih

stanuje v ptujskem dijaškem domu. Od skupnega števila otrok je še 20 rejencev in le za štiri so dobili mesto v Ptujju pri eni rejniški družini.

Kot pravi ravnateljica Hilda Slekovičeva, ni potrebe po podaljšanem bivanju že zaradi vključitve nekaterih v dijaški dom in zaradi izredno dobrih prometnih zvez za tiste, ki se vozijo.

Delo v OŠ dr. Ljudevita Pivka se po pedagoški plati sicer ne razlikuje od splošno znanih normativov, je pa močno individualizirano, učence obravnavao teamsko — razrednik, socialni delavec, psiholog in po potrebi tudi psihater. V učnem programu je veliko praktičnega dela, ki se od petega razreda dalje že odvijajo ločeno za fante in dekleta v posebnih delavnicah. Tu se otroci seznanjajo z enostavnimi delovnimi procesi in spoznavajo materiale.

Letošnja prva vključitev v usmerjeno izobraževanje je zajela tudi absolvente te šole in je takorekoč prinesla precejšnje spremembe na področju specialnega šolstva. V mreži šol srednjega izobraževanja so sicer posebni prilagojeni in skrajšani programi za te fante in dekleta, ker pa tega v Ptujju nimamo, so jih morali vključiti v redne oddelke s skrajšanim programom in to kovinarske in metalurške usmeritve. Sodelovanje med CSUI in šolo dr. Ljudevita Pivka bo zato potrebno še temeljiteje zastaviti in spremljati uspeh učencev. Po potrebi pa dajati tudi dodatno pomoč s področja vzgoje in samega učenja, da bi bila ta vključitev čim boljša v okolje in med ostale dijake.

mš

SREČANJE PESNIKOV IN PISATELJEV ZAČETNIKOV

PRESENEČENJ NI BILO

Letošnje četrto območno srečanje je bilo po kvaliteti prispevkov najslabše. Le dva ali trije teksti odstopajo od sicer izredno nizkega povprečja, pa naj ocenjujemo vsebino ali pa jezikovno plat proznih in pesniških prispevkov.

Srečanja, ki ga organizira komisija za literarno dejavnost pri ZKO in sodi v okvir 9. ptujskih kulturnih srečanj, se je udeležilo osem avtorjev. Za okroglo mizo so se s strokovno žirijo, ki so jo

sestavljali Zdenko Kodrič, Andrej Brvar in Darinka Čretnik, srečali Srečko Lorber, Dago Sadl, Marinka Postrak, Ivica Flis, Vesna Rečnik, Brigita Sušec, Breda Slavinec in Breda Trinkhaus. Najprej je stekel pogovor o tekstih, ki so z redkimi izjemami na „srednješolski“ ravni. Vsebinska prispevkov je dokaj konvencionalna, vsakdanja in ne presega nivoja zgodbe, ki jih objavlja „Antena“ in podobne revije. Temu primerna je tudi

jezikovna obdelava tekstov, posebno prozni so izredno slabo napisani. V njih se pojavljajo „osnovnošolske napake, ki so nedopustne,“ kot je dejala Darinka Čretnik, profesorica slovenščine iz Ptujja. Gotovo ima tu svoj delež krivde šola, ki mladim da premalo pravopisnega znanja, vendar bi se morali pesniki in pisatelji začetniki zavedati, da lahko pišejo šele takrat, ko obvladajo jezik.

V pogovoru s strokovno žirijo so udeleženci okrogle mize povedali, da jim je takšna oblika sodelovanja všeč, da bi se morali večkrat srečati in oceniti svoje delo. Sklenili so, da se bodo srečali v ptujskem klubu mladih, kjer je potekalo letošnje srečanje, spet decembra. Tako bi mladi pišočil ljudje delovali pod okriljem komisije za literarno dejavnost, ki jim je edini mentor in prvi ocenjevalec njihovih pesniških in proznih prispevkov. Morda bodo lahko prispevali tudi kanček znanja o

jeziku, literarni teoriji in tako dalje. Ander Brvar, pesnik iz Maribora, je dejal, da bi morali mladi še bolj odkrito spregovoriti o svojem ustvarjanju, kritično oceniti svoje delo in opredeliti tudi svoj odnos do pisanja. Potem bi bila tudi kvaliteta tekstov boljša ali pa vsaj nad običajnim povprečjem.

Po okrogli mizi je recitatorska sekcija pri Klubu mladih v Ptujju pripravila literarni večer, ki so se ga udeležili tudi udeleženci literarne kolonije v Gradišču v Slovenskih goricah. Srečanje so zaključili s pogovorom o svojem delu in izmenjali mnenja. Upati je, da bodo člani komisije za literarno dejavnost držali besedo in se večkrat srečali z udeleženci letošnjega območnega srečanja, ki si takega sodelovanja želijo. Morda bo ob letu moč zapisati — tokratno srečanje je bilo bolj kvalitetno kot lansko!

N. Dobljekar

IZ MUZEJSKE FOTOTEKE



Nagrobni so kamniti spomeniki z napisi in z raznovrstnimi plastičnimi upodobitvami. Navadno so izdelani iz peščenca ali iz grobo in finoizrnatega marmorja. Ti so poleg rimskih novcev prvi pisemski dokumenti z našega območja. Razvozlavanje napisov na teh nagrobnikih je hkrati tudi „neposredni stik“ s pokojniki, ki so nekoč tukaj živeli, delovali ali opravljali razne funkcije. Od njih izvemo, kdo je bil pokojnik, od kod je bil doma, kje je služboval, je bil Rimljan ali ne itd. Tako vedno znova pridobivamo podatke, ki potrjujejo ali celo odvržejo razne domneve in pisane zgodovinske viře.



Nagrobnik legionarja iz Celja

Blagoj Jevremov

Med nagrobniki, ki kažejo, da niso Rimljani v zgodnjih letih osvajanja naših krajev rekrutirali domače prebivalce le v pomožne čete, ki so bile razvrščene po drugih provincih, ampak tudi v legije, ki so bile razvrščene v neposredni bližini njihovih rojstnih krajev, je nagrobnik (slika) legionarja L. ANNAEVSA SVRVSA-a iz Celja. Ta je bil namreč vojak te legije v Ptujju in to v času cesarja Vespaziana, oziroma njegovoga naslednika Tita.

Neposredno s to legijo je bila povezana tudi gradnja vodovoda. Trasa tega je bila in je še zmiraj napotilo, kje je potrebno iskati garnizijo te legije. Čeprav zaenkrat gradbeni ostanki te še niso odkriti je domneva, da je bila le-ta na desnem bregu Drave, ob Zg. Bregu in Sp. Hajdini. Ob njej je bil tudi začetek rimske urbanizacije, oziroma civilne naselbine — cannabae, ki bi se naj zaključil z odhodom legije XIII Geminae leta 103, ko je postal Poetovio tudi colonia.

Tudi letos v Cirkovcah

Cirkovčani bodo letos že drugič gostitelji republiškega srečanja tamburaških orkestrrov. Že lani so navdušili z dobro organizacijo in gostoljubnostjo, zato se je republiška ZKO Slovenije odločila, da tudi letošnje revijo izvede v Cirkovcah. Srečanje bo 25. oktobra, do 2. oktobra pa je bilo treba oddati prijave.

V teku je tudi akcija za ustanovitev republiškega združenja za področje tamburaške glasbe. S tem bi dobili možnost večje strokovne pomoči pri delu, zlasti pri izbiri ustrezne glasbene literature ter pri usmerjanju in vodenju te glasbene vrzti, ki jo želimo ohraniti in spodbujati.

mš

Poudarek razvoju amaterske kulture

V občini Slovenska Bistrica je že več let prisotno spoznanje, da je nosilec kulturne dejavnosti amaterizem, saj razpolagajo na celotnem območju občine samo z eno profesionalno ustanovo, to je Matična knjižnica v Slovenski Bistrici.

Prav razvoju amaterske kulture posvečajo posebno pozornost in to ne brez uspehov. Število kulturno umetniških društev se je tako v zadnjem obdobju povečalo od 8 na 14. Ob tem pa stalno narašča tudi število občanov, ki se aktivno vključujejo v te dejavnosti. Tudi

na področju knjižničarstva je za beležen pomemben premik na bolje, saj dosega skupni knjižni fond že prek 30.000 knjig, kar pomeni po eno knjigo na vsakega občana.

Ob tem je pomembno poudariti, da se kulturno življenje uspešneje razvija v manjših naseljih, medtem ko je v večjih takšen razvoj mnogo počasnejši. Iskanje vzrokov zakaj tako in njihovo odpravljanje pa bo v prihodnjem obdobju ena osnovnih nalog SIS za kulturo.

Besedilo in posnetek Viktor Horvat



Slovenska Bistrica — vhodna fasada dvorca z baročnim portalom in sklopom iz 16. stolejja

predelave v renesančni dobi. Zidava je neurejena, s komaj nakazano željo po plastenju, kar stavlja nastanek utrdbe v čas gotike. Grad je bil od pobočja v ozadju ločen z globokim, delno še h ohranjenim jarkom.

Nadaljevanje prihodnjic

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (41)

Paneton s kandiranim sadjem

»Pošiljam vam umni paneton s kandiranim sadjem ali sadni paneton, ki ga pečemo v ajdovskem Mlinotestu, pa se sprašujem: Zakaj je vrtilm pekom v Ajdovščini potrebna ta tujka? Ali mislijo, da jih ne bi razumeli, če bi lepo napisali na primer sadni kruh, sadna pogača, pogača s kandiranim sadjem, kruh s kandiranim sadjem?«

Nejevolja kupcev je razumljiva, saj v besedi paneton vidijo samo še eno tujko več, prevzeto iz italijanščine. Zlasti v domači govorici na slovenskem zahodu je namreč vse polno italijanskih izrazov, ki so za splošno in knjižno slovenščino popolnoma odveč.

Z izrazom paneton je mogoče za spoznanje drugače. Z njim je najbrž mišljena prav posebna vrsta sadnega kruha, ki si je s posebnim receptom in sestavo pridobil mednarodno slavo.

V Mlinotestu mu tudi pravijo sadno pecivo, vendar sramežljivo na spodnji strani in v drobnem tisku. Mogoče se jim izraz zdi presplošen za lo milansko posebnost, ki jo s preštevili tujkami opisujejo kot aromatizirano z umetnimi aromami, konzervirano z dovoljenimi konzervansi, obarvano z dovoljeno barvo in dodan emulgator. Kljub temu bi bilo bolje odločiti se za domač izraz, saj bi bil lahko marsikateri dovolj povedan in izrazit, na primer sadni kruh, sadna pogača, sadna struca, sadjevka ...

Razsodišče vabi vse, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov: Sekcija za slovenščino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL Slovenije, 61000 Ljubljana, Komenskega 7.

Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!



dr. Ivan Stopar

gradovi na ptujskem območju

zasnovo z naslednjimi značilnostmi: »Griček ima od severa proti jugu 54 m dolgoti ter poprečno od zahoda proti vzhodu 20,50 m širokosti. Obkrožuje ga na vse štiri strani 21,50 m širok jarek, ki je bil nekdanj napolnjen z vodo, od zunanje strani pa zapira jarek širok nasip, ki je bil dokaj močan, a je sedaj razvožen, pozna se samo še sled. Tik ob grču se krog in krog vleče ob njegovem vnožju ozek nasip, v katerem se nahaja veliko lomljeno kamenje, tu je bil nekdanj gotovo zid. »Griček, ki ima na najvišjih točkah gotovo do 4,20 m višine, je umetno napravljen ...« Opisana situacija se do danes ni bistveno spremenila.

STUDENICE (STUDENIZT), GRAD

Vrh strmega, kopastega griča nad istoimenskim samostanom in naseljem. Občina Slovenska Bistrica.

O zgodovini studeniškega samostana smo sorazmerno dobro poučeni. 1237 je tu Zofija Rogaška ustanovila hospic, 1247 pa pozidala dominikanski samostan s cerkvijo ter obenem postala njegova prva prednica. Viri iz tega časa gradu še ne omenjajo, čeprav so ga morda pozidali še kmalu po nastanku samostana kot njegovo utrjeno postojanko. Pozneje se utrdba omenja kot Studenitz castrum, ob ceditvi posesti (1542) pa se v Studenicah poleg drugih samostanskih posesti omenja stolp, ta je pač identičen z našim gradom. 1681 je bil grad še ohranjen — takšnega je upodobil Vischer — pred 1830 pa že razvaljen, kot ga vidimo na upodobitvi pri Kaiserju. Verjetno so ga opustili po požaru 1788, ki je upepelil celo vas in celo grad, torej komaj 6 let po tem, ko je bil samostan na časa Jožefa II. razpuščen.

Od gradu so do višine nekaj metrov višidel še ohranjeni obodni zidovi, ki so sorazmerno tanki — nikjer ne presežejo debeline 100 cm. V tlorisu razberemo dolgo pravokotno stavbo, zavarovano na eni strani s polkrožnim stolpčičem, na drugi z večjim pravokotnim stolpom. Vsi časovno opredeljeni arhitekturni členi so pozni, prisotnost opeke kaže na

(17. nadaljevanje)

SODINCI (SODINETZ), GRADIŠČE, DOMNEVNI STOLP

Na Sodinskem vrhu nad naseljem Sodinci pri Veliki Nedelji Občina Ormož.

Arhivskih sporočil o stavbi nimamo. Curk pa omenja, da je na označeni lokaciji »še zaznati skoraj kvadraten prostor z okoli 2 m širokim jarkom« in dodaja: »To je sled obrambnega stolpa, ki je propadel ob turškem napadu leta 1479 in se ni več obnovil«. Terenski ogled je pokazal, da gre za gradišče iz neopredeljivega časovnega razdobja. Ovalna ploščad vrh hriba, ki se kot otok vzdiguje sredi ravnine nad naseljem, meri okrog 40 x 80 m. Na notranji strani jo še vedno obdaja o. 12 m visok nasip in 4—5 m širok jarek, pred jarkom na zunanji strani pa je okop visok o. 3 m. Celotna zasnova prej spominja na predzgodovinsko, ali nemara zgodnjersrednjeveško selišče kot na fevdalno postojanko, vendar je brez arheoloških raziskav vsaka ocena preuranjena.

SREDIŠČE (POLSTRAU), GRAD

V ravnini, tik naselja Središče ob Dravi, na ledini Gradišče. Občina Ormož.

O gradu iz virov ni dosti znanega, čeprav je bil kot obmejna utrdba — stal je tik stare deželne meje z Ogrsko — nedvomno zelo pomemben. Njegovo nemško in starejšo slovensko ime pomenita malone isto — kraj med vodovjem. Utrdba je bila torej sredi močvirja, ki je bilo imenitna bramba proti ogrskim konjenikom. Prva omemba Središča izvira iz 1255, ko je ogrski kralj Bela izdal Frideriku iz Ptujja fevdno pismo za stolp »Tra« (Pogrenja?) ter gradovaj Borl in Središče — Polstraw. O. 1310 srečamo Središče v Otokarjevi Rimani kroniki: 1305 »war ew widerfarn, herr Hartneit von Pettaw, solich schad zu Pulstraw, als an diser frist dem Meissawer geschehen ist.« 1398 pa se grad omenja kot vest Polstraw. 1433 je bil kot »die vest Polsteraw« v posesti salzburških nadškofov in ga je nadškof Johann s posredovanjem celjskega grofa Hermana oddal v fevd Frideriku Ptujskemu. Ko je Friderik 1438 komaj petintrideset let star brez potomcev umrl, je Središče podedovala njegova sestra Ana, por. Schauburg. Njena hči Barbara, por. Frankopan, je tu prebivala. 1490 je trg in utrdbo kupil Jakob Szekely. 1490 so grad verjetno razdejali Turki. 1589 pa se že omenja kot razvalina. Njegova lokacija je na ormoški ledinski karti iz 1801 zaznamovana kot »razvaline stubenberškega gradu Sertisce«.

Na robu naselja Središče je kopa, znana po imenu Gradišče, kjer je stal istoimenski srednjeveški grad, Kovacič domneva, da so ga pozidali na lokaciji antičnege kastela in ga opisuje kot pravilno pravokotno

TRGATEV — VESELJE OTROK

Lepo sončno vreme je letošnji jesen pritegnilo v vinograde že 20. septembra v trgatve vse tiste, ki imajo bolj rane sorte, po drugem oktobru pa trgajo že vsi od kraja, saj je prav zadnji teden vreme precej ponagajalo in nekatere sorte grozdja močno gnijejo. Sicer pa je letos



Za otroke je posebno veselje v preši, kjer je sladko grozdje in teče most

letina desetletja za grozdje, zato lahko pričakujemo dobro vino, kar nam daje slutiti sladko grozdje, pa tudi sladek most, vino pa bomo lahko poskusili šele ob Martinovem.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

Prvi šahovski klub

V Gradišču v Slovenskih goricah so pred kratkim ustanovili prvi šahovski klub v občini Lenart. V prostorih krajevne skupnosti se je ustanovnega zbora udeležilo okrog 20 šahistov, kjer so izvolili tudi vodstvo, za predsednika so izvolili dr. Marjana Kanclerja, ki je dal tudi največ pobud za ustanovitev šahovskega kluba. Zbora se je udeležil tudi mojstrski kandidat Gorazd Klemenčič iz Maribora, ki je z šestnajstimi šahisti iz Gradišča in Lenarta odigral simultanko. Po končani simultanki, ki jo je igral nekaj več kot dve uri, je povedal, da je pri nekaterih šahistih naletel na močan odpor, saj je zmagal enajstkrat, dve partiji je izgubil, tri pa je remiziral.

Šahovski klub v Gradišču bo na enem od prihodnjih sestankov sprejel tudi program dela, dogovorili se bodo za šahovske vaje in sprejeli nove člane kluba.

Janez Lorber

LENART V SLOVENSkih GORICAH

PRILOŽNOST ZA IZOBRAŽEVANJE

Delavska univerza Lenart organizira tudi v šolskem letu 1981/82 različne izobraževalne oblike za občane, ki si želijo pridobiti poklice za različna delovna področja. Tako se občanom odpirajo možnosti, da si lahko ob delu pridobijo posebna znanja na raznih področjih človeškega družbenega delovanja in osebnega življenja, to so predvsem šola za starše šoloobveznih otrok, šola za življenje in več vrst tečajev, kjer bi naj občani pridobili znanja za vsako dnevno rabo.

V izobraževalnih oblikah načrtujejo tudi več vrst seminarjev družbenopolitičnega izobraževanja, predvsem za člane ZK, KO SZDL, OSS, seminarje za samoupravno delavsko kontrolo, za disciplinske komisije, za vodilne delavce OZD, za organiziranje kulture in za odbore obveščanja.

Prav tako imajo v tem letu organizirano stalno izobraževanje prebivalstva za obrambo in zaščito, izobraževanje pripadnikov enot civilne zaščite in za prosvetne delavce. Program izobraževanja je torej zelo obširen in pester.

Janez Lorber

LOVRENC NA DRAV. POLJU

Obisk pri predšolskih otrocih

Pred tedni sem obiskal predšolske otroke v osnovni šoli Lovrenc na Dravskem polju, ki imajo svoj prostor kar v telovadnici šole, ker pač drugega prostora nimajo. Čeprav jim je gradnja nove šole že dolgoletna želja in si zanj krepko prizadevajo, vendar ni realnih izgledov, če jo bodo zgradili pred letom 1985 in še to je odvisno od tega, če bo



Veselo razpoloženi malčki v telovadnici v času malice

občinski referendum za samoprispevek za gradnjo šolskega prostora uspel, ker samo s krajevnim samoprispevkom si ne morejo dosti pomagati.

Trenutno se predšolski otroci v telovadnici kar dobro počutijo, vprašanje pa je, kaj bo, ko bo hladneje, ker prostora ni moč ogrevati.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

PESTRE OBLIKE IZOBRAŽEVANJA

SLOVENSKA BISTRICA

Delavska univerza Slovenska Bistrica bo tudi v letošnjem šolskem letu nadaljevala z izobraževalnimi oblikami za starejše občane. V šolskem letu 1981/82 vpisuje v sedem izobraževalnih oblik, med katerimi so tudi osnovna šola za odrasle, tečaj strojepisja, šivanja in krojenja, za higienski minimum, za varstvo pri delu in za skladiščnike. Organizirala bo tudi posebne seminarje za člane samoupravnih organov v TOZD, OZD in družbenopolitičnih organizacijah, kot tudi več drugih seminarjev. Za pridobitev strokovne izobrazbe bodo pri DU Slovenska Bistrica nadaljevali s šolanjem 2., 3. in 4. letnika ekonomske srednje šole, 3. in 4. letnika tehnične strojne šole in 2. letnika delovodske strojne šole.

V okviru dopisnega izobraževalnega centra Univerzum Ljubljana bo DU Slovenska Bistrica

izvajala nadaljevalni program smeri obratnega strojnega tehnika in v okviru Šolskega centra za blagovni promet Maribor tudi nadaljevalni program smeri trgovski poslovodja.

V preteklem šolskem letu se je v okviru bistriške DU šolalo na raznih področjih nad 1300 občanov. Redno so delovale tri srednje šole, saj jih je kar 150 obiskovalo ekonomsko srednjo šolo, blizu sto tehnično strojno šolo in 64 delovodske strojne šole. Vsi slušatelji so se šolali ob delu.

V okviru splošnega izobraževanja delavcev je DU Slovenska Bistrica v preteklem šolskem letu

izvedla tudi več tečajev, med njimi začetni in nadaljevalni strojepisni tečaj, tečaj šivanja in krojenja v Slovenski Bistrici, Pragerskem, Poljčanah in Oplotnici. Izobraževanje je potekalo tudi za udeležence v prometu. Takšna predavanja so bila v šestih OZD in TOZD. V vseh večjih naseljih občine Slovenska Bistrica pa je DU organizirala šole za starše.

Ob velikem zanimanju je 52 najmlajših vključilo prvi letnik baletne šole. Na področju družbenopolitičnega izobraževanja pa je največ oblik organizirala za izobraževanje starejših kot tudi novospregletih članov ZK.

V okviru komiteja za SLO in DS pa je DU Slovenska Bistrica po krajevnih skupnostih organizirala vrsto izobraževalnih oblik, katerih se je udeležilo prek 600 občanov.

Viktor Horvat

Orientacija njihov življenjski vsakdan

Dolga pot v šolo in nazaj zahteva od najmlajših v Smartnem na Pohorju in tudi oddaljenejših vaseh na tem delu Pohorja, poseben čut za orientacijo, kar se posebno velja za temnejše jesenske dneve. Da bi se učenci kar najbolje znašli na razgibanem pohorskem terenu, jim je priskočila na pomoč tudi šola, ki je v svoj učni program postavila orientacijo kot pomemben del pouka.

Učenci se že v prvih razredih seznanjajo z osnovami orientacije, medtem ko je znanje v orientaciji med učenci višjih razredov že kar dobro, predvsem pa ima svoj praktični pomen, saj jo učenci uporabljajo na poti v šolo in nazaj pa tudi v prostih dnevih, ko skupno s starši ali kar sami ob iskanju gob ali kar za zabavo merijo dolge razdalje, največkrat neoznačenih poti in globeli, s katerimi Pohorje prav gotovo ni osiromašeno.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat



Izmeriti je potrebno azimut, ga zarisati na karti in cilj bo veliko bližje. Tako nalogo so pred nedavnim dobili učenci osnovne šole v Smartnem na Pohorju.

Otroci vsega sveta

Dvajset let je dolga in obenem kratka doba. Mnogo življenj se je rodilo in ugasnilo. Koliko idej je zaživelo a iz njih ni bilo nič! Le iz redkih idej je zrastle stebre življenja, ki naj bi plemenitilo naše bodoče rodove. Eden od ciljev je neuvrščenost, ki so ji prvega septembra pred dvajsetimi leti v Beogradu dahnilo življenje njeni očetje: Tito, Nehru, Naser in Sukarno. Iz skromnega organizma, za katerega so sklepali stave, da iz njega ne bo nič, je zrastle sila, ki danes združuje dve tretjini človeštva.

Rojena v Beogradu je neuvrščenost postala gibalo skoraj vsega človeštva. Prek Beograda, Kaira, Alžira, Lusake, Colomba in Havane je neuvrščenost dozorevala in izpolnjevala svoj vizionarski pot. Očetje gibanja, ki danes pomeni upanje za dve tretjini človeštva, so sicer fizično mrtvi, toda njihovo delo je obogatilo milijarde ljudi. Iz temeljev, ki so bili postavljeni v Beogradu, je zrastle mogočna stavba, ki kljubuje vsem viharjem. Milijoni ljudi sledijo delu Tita, Naserja, Nehruja in Sukarna.

Tudi otroci po vsem svetu se moramo spoštovati in si biti med seboj kot brat in brat.

Vilko Veit, 7 r. OŠ Franc Osojnik — podr. Grajena

Počitniški utrinki

Ljudje imamo navado, da se iz preteklosti vedno spominjamo najlepšega. No in počitnice so sedaj že preteklost, čeprav sem še pred dnevi dopoldne v nedogled poležavala. To so bile moje najdolgočasnejše počitnice doslej. Zadnje dneve sem prav hrepnela po šoli. Zvečer sem gledala televizijo do konca sporeda, samo da bi zjutraj dlje spala. Saj nisem vedela, kaj početi. Bila sem na počitnicah pri sorodniku, pa me je kmalu zajelo domotožje. Vse sem pogrešala. Vesno, naše, svoje sobo... Se najbolj pa je k mojemu odhodu pripomogla novica, da je Mali (moj brat) stlačil Al Capuja v ptičjo kletko. Al Capu je moj muček. Se sedaj ne morem razumeti, kako je lahko storil kaj takega, Pa taka ljubka živalca!

V začetku počitnic sem bila s

Korošakovo Ireno dva dni v Ljubljani. Bilo je še kar zabavno. Ampak noge me niso še nikoli tako bolele, saj sva prehodili Ljubljano po dolgem in počez. Dobil sem dva žulja na nogah. Tudi na roki sem imela dva. Pa ne od hoje, ker po rokah na žalost ne znam hoditi. Ta dva sem dobila doma pri grabljanju na travniku. Sem bila kar ponosna nanju.

Ja, o vselejmu v Gornji Radgoni pa sem pozabila napisati! To je bilo pa čisto na koncu počitnic. Tam mi je bilo pa zares všeč. Pravzaprav sem pričakovala kmetijske stroje. Ampak tam je bil živalski vrt, smešna ogledala, hiša strahu, vrtičjak, sladkorna pena... skoraj preveč lepih stvari za en dan. Vesna (bila sem zraven nje in njenih staršev) je mojo radovednost še kar potrpežljivo prenašala. Uprla se je šele, ko sem jo hotela odvreči k hipnotiziranju. In toliko hrupa je bilo! Pobirallec vstopnic je stal pred šotorom in kričal v zvonik: „Smešna ogledala! Jurja! Samo jurja! Jurja, prosim!“ To naj bi bila reklama, slišati pa je bilo, kot da bi rekel: „Denar sem! To je rop, prosim!“ Sladkorna pena pa je bila ravno taka, kot da bi jedel osladkano vato. Tako, sedaj sem pa res pri koncu.

Ce prav premislim niti ni bilo tako strašno dolgočasno. Saj so počitnice pravzaprav v redu, ali ne? Irena Rozman, 8/a, OŠ, Dornava, Moškanjci

29. september — dan pionirjev

29. septembra je dan pionirjev. Na naši šoli smo kot vsako leto tudi letos praznovali ta dan.

Na začetku proslave je mladinski pevski zbor zapel pesem Slovenski pionirji. Potem so člani pionirskega odbora prebrali poročilo o poslovanju pionirske hranilnice, delovanju krožkov v tem šolskem letu, o nabirali akciji za šolsko mlečno kuhinjo v preteklem letu in še o drugih akcijah. Poteku pionirske konference smo vsi z zanimanjem sledili. Ob zaključku so pionirji izvedli pester kulturni program. Slišali smo recitacije in pesmi, ki so jih peli po trije ali štiri pevci. Pri nekaterih pesmih so celo igrali na frulico,

flavto in harmoniko. Nazadnje je mladinski pevski zbor zapel še dve pesmi.

Po končani prireditvi smo se obuli in počakali zunaj, da nam je tovarišica prinesla in razdelila malico. Potem pa, ko smo se najedli, smo šli na šolsko igrišče, kjer so se učenci višjih razredov pomerili v romometu. Ko je prispel avtobus, smo se odpeljali domov.

Jožica Murk, 4/b, OŠ „dr. Franja Žgeča“, Dornava

Bil sem prvič na Triglavu

Zjutraj ob tretji uri, smo natovorili nahrbtnike v avto in se odpravili proti Aljaževemu domu pod Triglav. Pri Aljaževem domu smo pustili avto in se peš odpravili na Triglav. Do Kredarice smo hodili pet ur. Moj brat Peter, ki je star sedem let, nam je vedno uhal naprej, da smo ga očka jaz in mamica komaj dohitevali. Bil je krasen sončen dan in čudovit razgled na vse strani. Videl sem game, občudoval sem planinske cvetice. Pod Kredarico je še bilo dosti snega, da je Peter naredil snežnega moža. Na Kredarici smo popili vsak en vroči čaj. V koči smo pustili nahrbtnike in se odpravili na vrh Triglava. Pri stolpu sem si odahnil, pritisnil žig od vrha v planinsko knjižnico. Očka naju je z bratom Petrom nasekal po zadnji plati, ker sva bila prvič navrh Triglava. Malo smo si ogledali čudoviti gorati svet in se vrnili nazaj na Kredarico. Na Kredarici smo si naložili nahrbtnike in odšli v Staničev dom. V Staničevem domu smo prespali. Zjutraj smo se vrnili nazaj v dolino. Med potjo smo se ustavili pri slapu Peričniku. Ogledali smo si slap in nadaljevali pot na Vrbo. Tam smo si ogledali rojstno hišo Franceta Prešerna. V Begunjah smo si ogledali muzej.

Ko sem gledal v muzeju fotografije, sem se kar zgrozil, kaj vse so fašisti delali z našimi ljudmi. Domov sem se vrnil vesel, ker sem videl vrh Triglava.

Edvard Brglez, 3/b, OŠ Majšperk

mercator izbira panonija ptuj

Vam nudi v svojih dobro založenih prodajalnah:

ZARJA, SLAVICA, MAVRICA, OBLAČILA, CICIBAN, ELEGANT, PAPIRNICI IN GALANTERIJA, BLAGOVNICA...

Blago, oblačila, obutev, pletenine, perilo, posteljnino, zavese in še marsikaj

VSE ZA JESEN '81 PRIČAKUJEMO VAŠ OBISK!

HUMOR

Ne zabijaj s tisto, ki se je podražila!



Kako ti tekne jed, ki sem jo pripravila po sinočnjem TV receptu »Majhne skrivnosti velikih kuhar-skih mojstrov«.



— Le zakaj varaš samega sebe?
— Idejo sem dobil včeraj, ko sem poslušal poročilo o uspehih stabilizacijskih prizadevanj.

v z n a m e n j u

OD 8. DO 15. 10. 1981



od 21. 3. do 20. 4.

ZENSKA: Pokopljite vse stare spomine. Začnite znova. Ljubljeno bitje vas čaka. S prijatelji se boste še tesneje povezali. Bodite čimveč v družbi. Pojdite na potovanje. Predvidni bodite z denarjem. Uspeh.

MOŠKI: Govorili boste pametno in s tem koristili sebi in drugim. Vaša nerodnost se izgublja, postajate spretni in premišljeni. Denar.



od 20. 4. do 20. 5.

ZENSKA: Minila je nevarnost, nihče vas ne more prevarati. Postali ste do sebe odkriti. Ljudje vas razumejo. Ne izpostavljajte se prepihu.

MOŠKI: Vsakdanje delo ni lahko. Z ljubeznijo ga opravljate, uspeh vam je zagotovljen. Ne pričakujte preveč, ni dobro biti razočaran. Malo več časa si vzamite zase. Sport vam bo vrnil ogromno moči. Prijetno srečanje.



od 21. 5. do 21. 6.

ZENSKA: Oprostili vam bodo zanišljenost. Ne pogovarjajte se z neprijetnim človekom. Samo škodovati vam hoče. Imate dobre ga moža, premalo ste pozorni nanj. Obisk. Povejte kar mislite, odleglo vam bo. Pismo.

MOŠKI: Umaknite se enoličnemu življenju. Preveč pišete in berete. Posledica je glavobol in slabo razpoloženje. Jesen vabi v svoj topli objem.



od 22. 6. do 22. 7.

ZENSKA: Veselite se prijetnega dneva konec tedna. Čaka vas nepričakovano presenečenje. Srečni boste. Bodite previdni v besedah; zadovoljstvo.

MOŠKI: Vaša vztrajnost in pogum bosta poplačana. Dobili boste pismo z lažnivo vsebino. Konec tedna bo dolgočasen, če boste ostali doma. Sprejmite povabilo na večerjo, srečali se boste s prijateljico iz otroštva.



od 23. 7. do 23. 8.

ZENSKA: Ne razburjate se zaradi malenkosti. Kmalu boste popolnoma zdravi. Kadar ste obupani pojdite med veseljake. Ne zanemarjajte svoje zunanosti. Sreča in igri. Dobre sodelavce imate. Posvetite se prihodnosti.

MOŠKI: Z naporom se vam bo vse posrečilo. Ne prepuščajte se obupu. Veselite se uspeha, ki vam je zagotovljen. Zapreke boste zlahka premagali.



od 24. 8. do 23. 9.

ZENSKA: Premagajte bolečine. Zaljubili se boste v svojega sovražnika. Niste ogoljufani za ljubezen svojih staršev. Nevoščljivi so vam. Pismo.

MOŠKI: Darilo, ki ste ga dobili je pomembnejše kot si mislite. Zapreke znate spretno premagovati. Teško delo boste uspešno končali. Veseli boste. Dobre sodelavce imate. Nikoli ne boste lačni. Ste privlačni, nežni.



od 24. 9. do 23. 10.

ZENSKA: Spoznali ste ljudi, ki vam ne bodo koristili. Obvladali jih boste, da vam ne bodo škodovali. Vaše načrte bodo podprli, na svetlo z njimi. Odkrile se vam bodo pomembne skrivnosti svoje okolice. Darilo.

MOŠKI: Zdravi in srečni boste. Ne dovolite da vaša intimna skrivnost postane last drugih. Ne sprejemajte dobrote, je le navidezna. Objem.



od 24. 10. do 22. 11.

ZENSKA: Dobili boste zvestega in vselega zakonskega tovariša. Hrepenenje se bo spremenilo v resnico. Pazite se površnosti v ljubezni. Maščevanje.

MOŠKI: Pikantno bitje vas bo skušalo zapeljati. Nekdo, ki ste ga ljubili vam lahko stori krivico. Ne prestrašite se pred vsakim dejanjem, ki ga storite. V prihodnje se boste veliko zabavali. Pismo vas bo razveselilo.



od 23. 11. do 21. 12.

ZENSKA: Vaša zadržanost je navidezna, sprostite se pa se boste v družbi sproščeno počutili. Lepa razmišljanja spremenite v dejanja. Poljub med plesom. Trden spanec, očarljive sanje, dobre ocene v šoli (na delu).

MOŠKI: Dobili boste novo zaposlitev, kjer se vam bodo načrti uresničili. Kmalu boste imeli domače ognjišče. Zavoljo svoje odločnosti boste srečni.



od 22. 12. do 20. 1.

ZENSKA: S svojo žalostjo pretravate. Preveč premišljujete o svojem življenju. Prijetne večere boste doživeli. Svoj cilj boste dosegli.

MOŠKI: Srečna in zvesta ljubezen vaših otrok. Majhne stroške boste imeli. Ob koncu tedna boste postali nemirni. Vaš napor se bo obrestoval šele čez nekaj časa. Hrbtenico imejte zravnano. Vase glasilke so vnete. Pismo.



od 21. 1. do 19. 2.

ZENSKA: Nekaj vam bo primanjkovalo. Užalostila vas bo neka izguba. Za svoje delo boste prejeli nagrado. Čaka vas prijetno potovanje. Veseli dogodki vas razveseljujejo. Pazite, da ne boste zašli v slabo družbo.

MOŠKI: Postali boste žalostni. Prijatelja boste izgubili. Ljubosumnost vas bo mučila. Privatno delo vam bo prineslo dobiček. Poslušajte glasbo.



od 20. 2. do 20. 3.

ZENSKA: Drobne skrbi vam bodo pokvarile spanec. Ne zasledujte več osebe, ki vam je zmedla čustva. Neuslišano ljubezen ste preboleli. Nova ljubezen.

MOŠKI: Bolje bo, če se nekaj dni postite. Prijetni večer. Sreča. Odnosi v družini se bodo prijetno zapletli. Delo boste dobro končali. Izlet.



Ker že skupaj trgava, lepa sosedka, predlagam, da se nočoj skupaj tudi malo poprešava...



Res, čuden ta kraj, sredi belega dne ti straši v grmovju...

UGANKARSKI SLOVARČEK

AVELINE = sodobni francoski pisatelj (Claude, roj. 1901, »Drevo Tik-Tak«, »Baba Dijen in Košček sladkorja«)
EKAR = slovenski alpinist in gorski reševalec (Franci)
GEER = ameriški filmski igralec rojen v Frankfurtu v Indiani leta 1902 (Will)
ILKESTON = mesto v srednji Angliji v bližini Nottinghama
ISSA = antično ime Visa
NELSON = britanski admiral, ki je 1798 uničil francosko mornarico pri Abukirju ter 1805 premagal francosko-špansko bojno ladjeve pri Trafalgarju, kjer je bil smrtno ranjen (Horatio, lord, 1758—1805)
SAKAC = hrvaški skladatelj novejšje glasbene smeri (Branimir, roj. 1918)
SEDAN = francosko mesto ob reki Meuse znano po kapitulaciji Napoleona III.
VANONI = starejša italijanska popevkarica (Ornella)

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE

VODORAVNO: Maskota, Aristid, kamioni, jabolka, Ari, II, ulan, svojat, Srb, p, Finow kanal, Teo, Ist, Avanti, A, bula, Sorli, trgatev, Tacit, ST, valj, No, sprat, vas, CV, Laos, ponirek, Ansa, Sv, Krka.

233		ROMAN-TIČNOST	VEČJI KOS POHISTVA	MINERAL	OPRA-VIČILO, IZGOVOR	ITALIJ. PEVKA (ORNELLA)	DOPISNA OGLASILA (DOPISU)	PRUŽSKI TEDNIK				
DEL OBLEKE								PLUG				
RASTLINA ZAJE-DALKA								VODIK				
ITALIJ. MOŠKO IME SALAMA								ANTIČNO IME VISA				
SESTAVIL EDI KLASINC		ADI GRAH	CAN-KARJEVA DRAMA	POZNA-VALEC TEORIE	ARTHUR	MANJŠA SONATA	IDEJE (KARIEL EDIART)					
FILMSKA IGRALKA RIBA								MESTO PRI NOTTINGHAMU (GHAMU) SPOPLAS				
AMER. JUNAK WESTERON (WILL)								ANGL. ADMIRAL (HORATIO) NIKEL				
DOPISU V »TEDNIK«		ZNOJ FILMSKA IGRALKA (BETTE)							JANEZ ALBREHT			
POKLON								ČESEN STANE GRENKA RASTL.				
FRANC. PISATELJ (CLAUDE)								JOD				
PISATELJ ZUPAN								SLOV. ALPINIST (FRANCI)				
LJUBEZEN DO IDILIC NEGA								PRVINA				
HRVAŠKI SKLADATEL								OPERNI SPEV				
								FRANC. FILOZOF (ERNEST)				

Izvolili novo vodstvo

Na volilno programski konferenci OK ZSMS Ptuj so v torek 6. oktobra uvodoma prisluhnili poročilu dosedanje predsednice Dragice Voda o delu OK ZSMS v preteklem mandatnem obdobju. Po tem, ko so razrešili dosedanje predsednico in sekretarja Branka Novaka, ter člane predsedstva, so za novega predsednika občinske konference ZSMS Ptuj soglasno izvolili Igorja Galiča, živilskega tehnika iz PP TOZD Mesna industrija Ptuj. Igor Galič je rojen leta 1957, stanuje v Ptuj in se je do sedaj izkazal kot aktiven mladinski funkcionar. Je član predsedstva OK ZSMS Ptuj, do sedaj pa je bil predsednik osnovne organizacije ZSMS v TOZD Mesna industrija. Igor Galič bo svoje dolžnosti opravljal neprofesionalno.



Igor Gali, novi predsednik OK ZSMS Ptuj

Za sekretarja OK ZSMS Ptuj so izvolili Milana Kurija, rojenega 1957. Doma je iz Drbetin v KS Vitomarci, po poklicu je rezkalec, zaposlen v mariborski Elektrokovini. Svoje dolžnosti bo opravljal profesionalno.

Na torkovi programski volilni konferenci so izvolili tudi nove člane predsedstva OK ZSMS Ptuj. M. Ozmeč

OB TEDNU OTROKA

Poudarjena skrb za otroka — ne le simbolika

V teden, ki je pred nami in ki se že izteka, mimogrede posvečen je mednarodnemu dnevu otroka, bomo, kot je že običaj skušali nabasati, kar največ oblik družbene skrbi za otroka; potem pa bomo na vse skupaj pozabili in to skrb znova oživili, ko bo prihodnji dan otroka. To ugotovitev smo že nič kolikokrat zapisali in vsakokrat je imela novo obljubo, da v prihodnje ne bo več tako ...



Lepo urejeno igrišče — želja vseh otrok

foto: L. Kotar

Letošnji teden manifestacij ob dnevu otroka sovpada z mednarodnim letom invalidov in zato so vse prireditve oziroma družbeni pregledi skrbi za otroka, posvečeni invalidnim otrokom. V ptujski občini bodo v teh dneh pionirji na obiskih pri svojih invalidnih sovrstnikih in drugih invalidih; vzgojno varstveni zavod pa bo za vse otroke, ki niso zajeti v organizirano varstvo pripravil pravilne ure, izlete v naravo in podobno. Lepo, vendar zopet zgolj manifestativno; prav bi bilo, da bi bila ta naša skrb dnevno prisotna. MG

Potrabujete elektroinštalaterja?

Pridite v Jadransko ulico 11 v Ptuj, kjer odslej posluje v prenovljenih prostorih „ELEKTROINŠTALATERSTVO in ELEKTROMERITVE“ ACO VULETIČ.

Pridite, ne bo vam žal. Cene so ugodne, storitve pa hitro in strokovno opravljene.



IZVOZNA PRIZADEVANJA KK PTUJ

V kmetijskem kombinatu Ptuj so za letošnje leto planirali izvoziti blago v skupni vrednosti 33 milijonov dinarjev. Največji delež bo imel pri uresničevanju tega načrta izvoz hmelja, ki ga bodo oziroma so izvozili okoli 140 ton, ostali izvoz predstavlja vino, konzervirana povrtnina, del deviz pridobijo od tujih gostov tudi z nočitvenimi in gostinskimi uslugami.

Na drugi strani so z letošnjimi plani predvideli uvoz blaga v vrednosti 100 milijonov dinarjev, za opremo 39 milijonov, ostalo uvozno blago pa predstavlja reprodukcijski material in rezervni deli. Omenjeni načrti so bili sprejeti na samoupravnih organih delovne organizacije, se pa nekoliko razlikujejo od obveznosti, ki jih ima omenjena delovna organizacija po usklajevanju izvozno-uvoznih načrtov slovenskega gospodarstva na samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Tako so prevzeli obveznost izvoziti blaga v vrednosti 26 milijonov dinarjev, s tem bodo pridobili možnost uvoza blaga v vrednosti 62 milijonov dinarjev.

V osmih mesecih letošnjega leta so v Kmetijskem kombinatu Ptuj izpolnili 34 odstotkov izvoznih obveznosti, izkoristili pa 40 odstotkov uvoznih pravic. Podatki za september še niso dokončni, prve ocene pa kažejo, da so uspeli v tem obdobju realizirati že 50 odstotkov izvoznih obveznosti, sprejetih na SIS za ekonomske odnose s tujino. Proizvodnja v kmetijstvu je sezonskega značaja, zato je precej možnosti, da se ob koncu leta približajo izvozu v vrednosti okoli 26 milijonov dinarjev. Izvoziti nameravajo še precejšnjo količino hmelja v vrednosti okoli 10 milijonov dinarjev, nekaj vina, v izvoz pa se vključuje tudi njihova tozid Mizarstvo, ki je sklenila z italijanskim kupcem sporazum za dobavo večje količine sedežnih garnitur.

V kmetijskem kombinatu Ptuj ocenjujejo, da bodo do konca leta v celoti izpolnili planske izvozne zadolžitve, v ta namen imajo izdelan podroben izvozni program, razdeljen na preostale

mesece letošnjega leta. Na drugi strani bo uvoz nekoliko manjši kot so prvotno načrtovali. Pri tem se pojavlja vprašanje uvoza nujno potrebne opreme za tovarno močnih krmil. Gradbeni del investicije je namreč že dalj časa končan, prav tako je že vgrajena

letu predvideva združevanje deviznih sredstev v višini 50 milijonov dinarjev, plan za prihodnje leto še ni izdelan. Sicer pa nameravajo prihodnje leto bistveno povečati izvoz, celotna vrednost izvoza bi naj bila 40 milijonov dinarjev, seveda pa

tovarni močnih krmil, za uvoz ribe moke in soje. V prihodnjem letu bi tako z izvozom pokrili okoli 50 odstotkov uvoza.

V kmetijskem kombinatu se zelo prizadevajo povečati izvoz. Že od lanskega leta je v veljavi interna izvozna stimulacija, isto velja tudi na nivoju sestavljene organizacije združenega dela Emona. Pravkar so v teku razprave o povečanju izvozne stimulacije na nivoju SOZD. V ta namen bi v posebni sklad združili 2 promili celotnega prihodka vsake temeljne organizacije, vsak posamezni uvoz se podraži še za 10 odstotkov — za korišćene devize mora koristnik plačati še 10 odstotkov v posebni sklad, vsa ta sredstva pa se namenijo za stimuliranje izvoza. Poleg veljavne izvozne stimulacije bi tako izvozniki prejeli še 20 odstotkov vrednosti izvoza, tako bi lažje nastopali na tujem trgu, saj so izvozne cene precej nižje od tistih na domačem trgu. Povečane so tudi izvozne vzpodbude, ki jih daje narodna banka, vse to pa bo gotovo vplivalo na to, da bo lažje doseči letošnje izvozne načrte in da bo tudi izvoz v prihodnjem letu uspešnejši. JB



Nova mešalnica krmil čaka le še na uvoženo opremo. foto: I. kotar

domača oprema, za začetek obratovanja je torej potrebna le še oprema iz uvoza. Tudi za druge temeljne organizacije so predvidevali uvoz opreme, zaradi omejitve pa uvoza ne bo mogoče realizirati. To pomeni seveda stalne težave v proizvodnem procesu in vprašanje realizacije modernizacije proizvodnje, načrtovane za to srednjeročno obdobje. Problemi zagotavljanja rezervnih delov pa močno ovirajo tudi tekočo proizvodnjo.

Dejstvo je, da ima kmetijstvo in s tem tudi kmetijski kombinat znatno večje potrebe po uvozu kot pa so njihove možnosti zagotavljanja deviznih sredstev. Največji porabnik deviznih sredstev je prav tovarna močnih krmil, ki uvaža precej sestavin krmila, kot so soja in ribja moka, krmil pa seveda ne morejo prodajati za devize. Za devize tudi ne morejo prodajati pšenice, koruze, prašičev in tako dalje, saj so to artikli, potrebni za oskrbo domačega trga.

Manjko deviznih sredstev poskušajo zagotavljati v okviru SOZD Emona. Plan za letošnje

bodo primorani povečati tudi uvoz.

Od predvidenih 100 milijonov dinarjev uvoza v letu 1982, bo potrebno kar 70 milijonov zago-

Končani nabori

Na območju ptujске občine so od ponedeljka 21. septembra do vključno torka 6. oktobra potekali nabori za vojaške obveznike, za redni letnik 1963. Kot nam je povedal predsednik naborne komisije starešina Djordje Nikolić, so nabori najprej potekali v Hajdini, Kidričevem, Majšperku, Markovcih, Vidmu, Juršincih in kar trikrat v Ptujju za okoliške KS.

Naborno komisijo pa razen predsednika sestavljajo še Igor Galič iz občinske konference ZSMS, Saša Štros iz OK SZDL, Matija Tarbuk iz oddelka za ljudsko obrambo SO Ptuj ter zdravnik Tomo Jurčičev.



Pred naborno komisijo so se vrstili mladi obvezniki, bodoči branilci naše samoupravne socialistične domovine.

Kot so nam povedali, potekajo nabori brez zastojev, zdravstveno stanje nabornikov pa je zadovoljivo. Zanimivo je tudi, da imajo naborniki več kot 90 odstotno možnost, da si izberejo tisti rod vojaške službe, ki ga sami želijo. Pri tem pa imajo svojo besedo seveda tudi predstavniki KS, mladine in ostalih družbeno političnih organizacij z območja. M. Ozmeč

Kapitalni ulov krapa

Da je Drava zares bogata z ribami je tokrat dokazal ribič Viktor Rebernak iz Krčevine pri Ptujju, ki je v nedeljo 4. oktobra proti večeru v stari strugi Drave spravil na suho kar 16,5 kg krapa. Po podatkih ptujске ribiške družine je to najtežji krap, ulovljen po vojni na območju ptujске občine. Kapitalni krap meri od glave do repa 91 cm, obseg ima 75 cm, repna plavut pa je široka prek 30 cm.



Viktor Rebernak z najtežjim krapom v rokah.

Srečni ribič ne izda skrivnosti na katerem mestu je imel to srečo. Pravi, da je tega krapa čakal več kot teden dni. Vsak dan ga je hranil, da bi ga privabil. Sicer pa nam je zaupal, da jih je »na tistem mestu« še več kapitalnih, vendar ne ve, če je kateri še teži. Za vse vnete ribiče ne bo odveč podatek, da je Viktor Rebernak lovil na vrvi 0,35 mm, za vabo je imel polento, lovil pa je s plovcem domače

izdelave. Medtem ko čaka glava ujetega kapitalca na prepariranje, želimo vsem športnim ribičem čim več ribiške sreče in dober prijem! M. Ozmeč

Če mošt ne vre

Lani se je nekaterim vinarjem pripetilo, da mošt ni hotel vreti oziroma je bilo vrenje prepočasno. Za to je bilo v največ primerih krivo hladno vreme, nekateri so trgali grozdje celo pod snegom. Seveda je del krivde pripisati tudi nekaterim škropivom, ki jih uporabljajo za zaščito vinske trte. V prodajalnah kmetijske zadruge Ptuj lahko v primeru, da mošt tudi letos ne bo vrel ali bo to prepočasno, kupite suhi aktivni vinski kvas, ki ga izdeluje Podravka, prodajajo pa ga pod imenom »Vrelo«. V istih prodajalnah boste dobili tudi vse potrebne informacije za uporabo tega preparata. JB

osebna kronika

RODILE SO:

Franciška Pignar, Zagorci 57 — Borisa; Jožefa Zupanič, Lancova vas 37 — deklico; Marija Meznarič, Kraigherjeva 25 — Miloša; Neža Bračić, Kraigherjeva 26 — Marka; Matilda Sitar, Dravinjski vrh 7 — dečka; Marica Letnik, Dolič 28 — deklico; Milena Meznarič, Sobotinci 9 — dečka; Marija Fras, Hlaponci 25 — Igora; Majda Cafuta, Kersnikova 2 — deklico; Jožefa Pauman, Pragersko n. h. — Darjana; Marija Markovič, Cezanjci 27, Ljutomer — Peterčka; Jožica Janežič, Ptujška 12/h, Ormož — deklico; Silva Majar, Loperšice 45 — dečka; Marjana Brmež, Budina 62 — dečka; Lidija Kiseljčak, Gerečja vas 112 — dečka.

POROKE:

Jožef Vaupotič, Hajdoše 85 in Mileva Pejič, Hajdoše 85.

UMRLI SO:

Franc Svenšek, Sedlašek 111, roj. 1895, umrl 28. septembra 1981; Jakob Milošič, Belavšek 4, roj. 1915, umrl 28. septembra 1981; Uršula Topolovec, Mali Okič 12, roj. 1909, umrla 27. septembra 1981; Julijana Flajs, Lancova vas 45, roj. 1906, umrla 29. septembra 1981; Matilda Ivanuša, Obrež 74, roj. 1901, umrla 28. septembra 1981; Franc Luževič, Zelenikova 1, roj. 1903, umrl 30. septembra 1981; Franc Antolič, Zerovinci 30, roj. 1904, umrl 4. oktobra 1981; Katarina Junger, Ljubstava 37, roj. 1909, umrla 4. oktobra 1981.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik FRANC LAČEN, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUŠNIK. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 300 dinarjev, za tujino 550 dinarjev. Ziro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiska ČGP Večer Maribor, Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.



JESEN čas je za ugoden nakup

ZENSKÉ, MOSKE IN OTROSKE KONFEKCIJE
DOM, BISERKA, ZVEZDA, TEKSTILNA HISA
MERKUR



emona

ptuj

merkur

